

VOCEA AUTORITĂȚILOR LOCALE

BULETINUL INFORMATIV AL CONGRESULUI AUTORITĂȚILOR LOCALE DIN MOLDOVA nr. 2 (5), 2013

Dreptul la AP(e)L ➤ descentralizare în mișcare

Eveniment ieșit din tipare în centrul capitalei. Pe data de 1 februarie 2013, în Piața Marii Adunări Naționale, 511 primari și președinți de raioane din toată țara au marcat pentru prima dată Ziua Autonomiei Locale și a Lucrătorului din cadrul APL. Cu această ocazie, sub egida CALM, a fost organizat un miting de solidarizare. Edilii locali au scos în prim-plan problemele grave cu care se confruntă în activitate. Participanții la „Marea Adunare Națională a Autorităților Locale” au solicitat din partea autorităților putere de decizie reală și o autonomie care să nu-i lege la mâini.

511 primari au organizat un miting de Ziua Autonomiei Locale.

PRIMARI AU IEȘIT ÎN STRADĂ

Obiectivul principal al evenimentului a fost sensibilizarea opiniei publice și a factorilor decizionali din Republica Moldova asupra situației extrem de grave în domeniul APL, necesitatea de promovare mai activă a procesului de descentralizare și întreprinderea unor acțiuni urgente și concrete în domeniul consolidării autonomiei locale. Totodată, participanții au accentuat necesitatea revizuirii statutului actual al persoanelor cu funcții de demnitate publică din cadrul APL.

Tatiana Badan, președinta CALM, primarul c. Selemet, r-nul Cimișlia

”Acest eveniment reprezintă o pagină importantă în istoria APL.”

mișlia; Leonid Colibaba, primarul comunei Danu; Vasile Balan, președintele asociației „Liga primarilor din RM”. În baza deciziei Consiliului de administrare local, adoptată în cadrul ședinței extraordinare din 30 ianuarie, s-a propus ca astăzi să fie organizată această acțiune de solidaritate în sprijinul și susținerea autonomiei locale în RM. Este un eveniment care se sărbătorește pentru prima dată, de aceea reprezintă un început frumos și o pagină importantă în istoria APL. Suntem aici, în principala piață a țării, pentru a promova interesele autorităților locale. Ne dorim ca în RM să fie respectată autonomia locală, să avem o comunicare și un dialog social deschis cu autoritățile centrale, să fie asigurate garanțiile sociale pentru lucrătorii cu demnitate publică și pentru funcționarii publici. Vă mulțumesc că ați demonstrat coeziune și implicare. Faptul că ați venit astăzi aici, că suntem în grup atât de mare, demonstrează încă o dată că situația din APL necesită o rezolvare în regim de urgență. Vă mulțumesc.”

Continuare în pag. 2

„Astăzi, pentru prima dată în Republica Moldova, se sărbătorește Ziua Autonomiei Locale și a lucrătorilor din APL. Cu această ocazie, vreau să vă felicit din numele CALM și să vă doresc multă sănătate, curaj cât încap, optimism pe măsură, dar și condiții demne de activitate pentru misiunea dvs. de demnitate publică. Chiar și în cadrul actual, Dvs. faceți față cu brio tuturor cerințelor și solicitărilor pe care le-au înaintat alegătorii noștri. Noi suntem

siguri că doar cu așa oameni, doar cu așa primari puternici vom putea rezolva problemele societății noastre. În această zi importantă, să-i onorăm cu un minut de reculegere pe bunii noștri colegi, care, din păcate, nu mai sunt în viață, dar care s-au dedicat totalmente misiunii lor nobile și profesiei: Ion Neagu, primarul comunei Manta; Nicolae Negai, primarul comunei Chetrosu; Ion Mardari, primarul comunei Moreni; Ion Veveriță, președintele raionului Ci-

CALM, pe puncte

➤ reperele ediției

- **PUTEREA ÎN APLICARE** ➤ spre o autonomie locală reală. DECLARAȚIA CALM: fapte, nu promisiuni. ➤ pag. 3
- **DE CE EDILII LOCALI VOR SCHIMBAREA?** Reflecții și comentarii ale participanților la miting. ➤ pag. 4
- **CALM, AVOCATUL PRIMARILOR.** Tergiversarea reformelor e egală cu letargia administrativă! ➤ pag. 7
- **CALM, ÎN CABINETELE PUTERII CENTRALE.** Negocieri la nivel înalt. ➤ pag. 9
- **CALM, AUTONOMIE FINANCIARĂ REALĂ.** Legea Finanțelor publice locale, votată în prima lectură. ➤ pag. 10
- **APLAUZE** ➤ istorii de succes. NEXPO 2013 – Acolo unde ideile se întâlnesc! ➤ pag. 12
- **APLIC** ➤ proiecte pentru primăria ta. ➤ pag. 12
- **CALM INFO.** ➤ pag. 13

PRIMARII AU IEȘIT ÎN STRADĂ

Continuare. Început în pag. 1

Viorel Furdui, director executiv al Congresului Autorităților Locale

„Astăzi este o zi nu numai importantă, dar și inedită pentru administrația publică locală. Faptul că sunteți aici demonstrează că nu ați capitulat în fața presiunilor și încercărilor de a vă convinge să rămâneți acasă, demonstrează cu lux de amănunte că sunteți o putere, că aveți un caracter principal și de neclintit. În plus, marea noastră reuniune poartă amprenta verticalității Dvs., o calitate de care avem nevoie pentru a realiza ceea ce ne-am propus împreună. 1 februarie a fost declarată Ziua Autonomiei Locale și a lucrătorilor din APL la inițiativa CALM. Cu această ocazie, am dori să mulțumim tuturor celor care au contribuit la faptul ca cel puțin o dată pe an să avem posibilitatea să cerem administrației publice centrale, clasei noastre politice, un raport despre ceea ce s-a întâmplat în domeniul descentralizării, cu punctarea rezultatelor, dar și a obiectivelor pentru viitorul apropiat și mai îndepărtat. Căci, e o misiune aproape imposibilă să activezi în condițiile sistemului care există la moment. Cadru financiar și cel administrativ transformă primarii în cerșetori. Aleșii locali au răbdat prea mult presiunile și restricțiile care li se impun: primarii din sate nu vorbesc la mobil cu bani din buget, au limite drastice la consumul de benzină, deși trebuie să meargă oriunde există o problemă, sunt cu mâinile legate, atunci când e vorba să ia o decizie pe cont propriu, spre binele comunității pentru care muncești din zori până-n noapte. Această zi istorică este legată și de faptul că anume pe 1 februarie 1998 a fost aprobat și a intrat în vigoare un document de o importanță deosebită, și anume **Carta Europeană a Autonomiei Locale**. Din păcate, în Republica Moldova este un act mai puțin cunoscut, chiar dacă reprezintă, dacă vrei, un fel de Biblie a APL, în care sunt stipulate drepturile noastre. Pentru

administrația locală, dar și pentru toată socialitatea în ansamblu, Carta poate fi tratată pe picior de egalitate cu Convenția Europeană pentru Drepturile Omului. Astfel, acest document valoros impune aplicarea regulilor care garantează independența politică, administrativă și financiară a APL. Totodată, Carta consfințește faptul că principiul autonomiei locale trebuie să se fundamenteze pe o bază juridică, iar autoritățile locale trebuie să dispună de condiții și cadru legal pentru a reglementa și a administra afacerile publice sub propria răspundere și în beneficiul comunității. Acest act valoros prevede că exercitarea responsa-

„ Sistemul financiar și cel administrativ actual îi transformă pe primarii în cerșetori. ”

acolo unde sunt problemele”, a declarat primarul comunei Ghindești, raionul Florești, Gheorghe Falcă. Primarul satului Hârtop, din Cimișlia, Vladimir Medoni a menționat: „În viziunea noastră, primarii sunt singurii care sunt aleși prin vot direct de către cetățeni. Nu suntem indiferenți față de tot ceea ce se întâmplă în Moldova. Noi, primarii, începem lucrul la șase dimineața. Timp de 13 ani am fost în concediu doar de trei ori. Eu înmormântez, eu repar drumurile, eu le explic oamenilor de ce le-a fost refuzat ajutorul social. Și pentru efortul depus sunt răsplătit cu 2.800 de lei. Iată care este investiția de la centru în autoritățile locale”.

Aleșii locali au solicitat revizuirea legislației și elaborarea unor mecanisme funcționale care să permită activitatea administrațiilor publice locale fără persecuții, fără utilizarea pârgurilor de control și a urmărilor penale ca metode de presiune asupra APL, în dependență de culoare politică.

Deși 511 primarii, care reprezintă sute de mii de cetățeni ai Republicii Moldova, au stat mai mult de 2 ore în PMAN, niciun reprezentant al Guvernului nu a ieșit în fața lor. Acest fapt i-a indignat profund pe participanții la eveniment.

Mitingul s-a finalizat cu adoptarea Declarației CALM, cu ocazia Zilei Autonomiei Locale și a Lucrătorului din APL. După adoptarea acesteia, manifestații au mers în fața sediului Ministerului Agriculturii, unde s-au întâlnit cu reprezentanții Comisiei parlamentare Administrație Publică și Dezvoltare Regională. La finalul manifestației, câțiva primarii au mers să discute cu șeful Legislativului, Marian Lupu.

Evenimentul a purtat un caracter apolitic și a fost o acțiune strict profesională a reprezentanților APL, scopul căreia a constat în sensibilizarea opiniei publice.

CONGRESUL AUTORITĂȚILOR
LOCALE DIN MOLDOVA

STOP VORBELOR ȘI
DECLARAȚIILOR!
A VENIT TIMPUL
ACȚIUNILOR
CONCRETE!

bilităților publice trebuie să revină autorităților care sunt cel mai aproape de cetățeni, adică Dvs.! De aceea, trebuie să insistăm ca autoritățile centrale să impulsioneze și să grăbească deciziile pe care s-ar fundamenta autonomia reală în localitățile țării. Vă mulțumesc încă o dată pentru prezență și verticalitate!”

Distribuirea banilor din bugetul de stat se face pe criterii politice, au remarcat și alți vorbitori. „Fiecare ales cunoaște cum decurg lucrurile. Toți știm cum se distribuie banii, nu așa cum ar trebui, ci după culoarea politică. Luptăm ca banii să nu fie distribuiți de la Guvern către Consiliile Raionale, ci direct la Primărie. Ar fi bine ca banii să ajungă direct

pentru

DECLARAȚIA CALM: fapte, nu promisiuni

În Declarația CALM, participanții au cerut autorităților centrale promovarea mai activă a descentralizării; implicarea primarilor în procesul decizional, prin stabilirea unui dialog instituțional permanent și efectiv între CALM, Guvern și Parlament; adoptarea în regim de urgență a proiectelor de legi privind finanțele publice locale și a celor ce prevăd transferul de competențe către APL în domeniul schimbării destinațiilor terenurilor agricole și accesul instituționalizat la justiția constituțională a APL, precum și stoparea controalelor abuzive asupra APL.

Participanții la miting au adoptat textul Declarației CALM.

DECLARAȚIA Congresului Autorităților Locale din Republica Moldova, cu ocazia Zilei Autonomiei Locale și a lucrătorului din APL

Noi, aleșii locali, reprezentanți ai comunităților locale din Republica Moldova, întruniți sub egida Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM) și reprezentând toate formațiunile politice parlamentare și extraparlamentare, în cadrul mitingului și marșului de solidaritate organizat cu ocazia Zilei Autonomiei Locale și a Funcționarului din Administrația Locală de pe data de 1 februarie 2013, declarăm următoarele:

1. Reforma administrației publice, descentralizarea și consolidarea autonomiei locale, de rând cu reforma în justiție, dezvoltarea economică, drepturilor omului, reprezintă una din precondițiile și elementele indispensabile ale modernizării și dezvoltării social-economice durabile a Republicii Moldova. Experiența de circa 20 de ani ai Republicii Moldova demonstrează că nu pot fi progrese reale în niciun domeniu al vieții sociale, fără o reformă profundă a administrației publice (centrale și locale) și în condițiile unui stat excesiv de centralizat și bazat pe verticala puterii. Totodată, în prezent, constatăm o diminuare și subestimare a importanței și locului descentralizării și democrației locale în calitate de factor crucial pentru procesul de modernizare și dezvoltare durabilă a Republicii Moldova. În acest sens, din marea majoritate a discursurilor liderilor politici și conducătorilor autorităților centrale, cu unele excepții, descentralizarea și autonomia locală lipsește cu desăvârșire sau, în cel mai bun caz, este menționată printre altele. Se atestă o lipsă cronică a interesului și participării din partea conducătorilor majorității ministerelor la activități pe tema descentralizării (de ex. Conferința: „Reforma descentralizării: de la strategii la acțiuni concrete”, noiembrie 13-14, 2012, la care din 16 miniștri a participat doar unul și un viceministru). Este târâgănată adoptarea unor acte de importanță majoră (de ex. în domeniul finanțelor locale), precum și faptul că descentralizarea și reforma APL nu se regăsesc în mai multe documente de ordin strategic și financiar (de exemplu: Strategia Națională de Dezvoltare, Cadrul de Cheltuieli pe Termen Me-

diu etc.). Mai mult ca atât, în unele domenii, în loc de descentralizare, se atestă procese inverse – de centralizare (poliția municipală, achiziții publice, proiectul codului urbanismului și construcțiilor etc.) Acest fapt demonstrează, pe de o parte, lipsa de corelare între diferite sectoare cu strategia descentralizării, iar pe de alta, lipsa de voință politică reală și constituie o dovadă în plus că, în realitate, descentralizarea și consolidarea autonomiei locale **NU ESTE CU ADEVĂRAT O PRIORITATE!**

2. Reformele în domeniul descentralizării și autonomiei locale și-au pierdut din elan și au devenit sterile, sunt târâgănite și chiar blocate. În același timp, acțiunile concrete, simple și urgente care ar schimba situația spre bine și ar insufla încredere și speranță în rândurile APL, întârzie să vină. Se creează impresia că strategiile și alte documente, în loc să devină un imbold și impuls pentru schimbări reale, au devenit un paravan după care sunt ascunse lipsa de voință reală de a merge pe calea reformelor. În acest sens, pe de o parte, sunt elaborate diverse documente, proiecte de strategii, metodologii, nomenclatoare etc., lipsite de actualitate și fără relevanță practică, care în mare parte nu sunt corelate cu realitățile din Republica Moldova. Pe de altă parte, o serie de inițiative și proiecte concrete și vitale necesare pentru consolidarea reală a autonomiei locale, rămân nerealizate. Astfel, de exemplu, până în prezent, nu au fost adoptate un set de modificări legislative în domeniul finanțelor locale, proprietății, accesului la justiția constituțională etc., care urmau să fie adoptate încă în anul 2012. În aceste condiții, autoritățile publice locale rămân în continuare lipsite de orice perspectivă, capacități și instrumente reale pentru a-și exercita în modul corespunzător multiplele atribuții legale, precum și a soluționa problemele de zi cu zi ale colec-tivităților locale.

3. Cadrul instituțional actual al reformei în domeniul descentralizării este unul incomplet și ineficient. Lipsa unei

instituții/organ distinct și cu o autoritate și capacități administrative corespunzătoare amplitudinii și complexității reformei date, constituie un impediment esențial în coordonarea și implementarea efectivă a procesului de descentralizare.

4. Cadrul legal în care activează autoritățile locale rămâne unul confuz și contradictoriu. În acest sens, majoritatea actelor normative sectoriale nu au fost până în prezent corelate cu legislația din domeniul APL și descentralizării (de ex. educație, protecție socială, sănătate etc.). Ceea ce creează premise pentru presiuni și abuzuri administrative, politice, juridice etc. în privința reprezentanților APL.

5. Autoritățile publice locale și reprezentanții săi sunt discriminați și umiliți sistematic prin diverse modalități. În special:

a) Până în prezent și în pofida mai multor adresări din partea CALM, rămân în vigoare o serie de prevederi normative depășite și absolut contrare Constituției, Cartei Europene a Autonomiei Locale și principiilor autonomiei locale. Conform acestor acte normative, anumite categorii de autorități locale sunt plasate pe trepte mult mai inferioare în raport cu reprezentanții administrației centrale sau raionale în cazul delegărilor (HG nr. 10 din 5 ianuarie 2012 cu privire la delegarea salariaților din entitățile Republicii Moldova),

b) În Republica Moldova primarii de sate (comune) nu au drept la telefon mobil. Totodată, numărul de linii de telefonie fixă pentru primarii și consilierii de orașe și sate, de asemenea se stabilește de către autoritățile centrale ((HG nr 1362 din 22.12.2005 cu privire la aprobarea Normativelor vizând numărul abonamentelor de telefoane de serviciu, faxuri, telefoane mobile pentru colaboratorii autorităților administrației publice.

c) În Republica Moldova, autoritățile centrale cunosc mai bine și stabilesc câtă benzină are nevoie un primar (HG nr. 1404 din 30.12.2005 privind reglementarea utilizării autoturismelor de serviciu de către autoritățile administrației publice)

d) În afară de aceasta, primarii de sate și orașe nu au dreptul la pașapoarte de serviciu, nu posedă acces liber în instituțiile guvernamentale și parlamentare etc.

e) Aleșii locali au devenit tot mai des obiecte ale unor atacuri și campanii de de-

făimare atât din partea mass-media, cât și din partea reprezentanților autorităților centrale.

6. O formă distinctă de discriminare și umilință a conducătorilor APL o reprezintă situația actuală conform căreia pe parcursul deja aproape de un an, persoanele cu funcții de demnitate publică din carul APL sunt remunerat considerabil mai puțin decât funcționarii din subordine. Ceea ce generează o tensiune și indignare din partea majorității conducătorilor APL, pentru care, potrivit legii, salariul de funcție reprezintă unica sursă de remunerare. Aceasta, în pofida responsabilității enorme și a numărului excesiv de atribuții pe care le exercită persoanele respective. Situația în prezent ajunge până la absurd și rușine, persoanele cu funcții de DEMNITATE PUBLICĂ ajungând sub limita sărăciei și în incapacitate de a achita cel puțin facturile, nemaivorbind de întreținerea familiei și menținerea statutului de conducător.

7. Datorită sistemului actual electoral și financiar, domeniul de administrație publică locală rămâne în continuare unul excesiv de politizat, controlat de la centru și cu amestec permanent din partea formațiunilor politice care dictează comportamentul aleșilor locali. Nu sunt puține cazuri în care aleșii locali adoptă decizii la indicația și sub supravegherea „mentorilor” partinici, fără a ține cont de interesele generale a comunității.

8. Se păstrează tradiția de a folosi organele de control (administrativ, financiar, de anchetă, judiciar etc.) în calitate de bătă și instrument de presiune și șantaj în privința APL care sunt incomode. În acest sens, se atestă cazuri când APL sunt supuse controalelor permanente din partea diverselor organe pe parcursul unor perioade îndelungate, astfel fiind perturbată și chiar blocată activitatea lor normală.

9. În pofida unor îmbunătățiri în ceea ce privește procesul de consultare a APL în raport cu unele structuri guvernamentale și parlamentare, totuși se constată că aceste consultări continuă să poartă un caracter izolat, fragmentar și selectiv. În acest sens, lipsind un dialog instituțional, permanent și efectiv între APL și APC, ceea ce conduce la continuarea practicii de adoptare a unor acte importan-

DECLARAȚIA CALM: fapte, nu promisiuni

te pentru APL fără o consultare prealabilă a lor. Anularea taxei locale pentru mijloacele de transport, elaborarea ultimei variante a proiectului de modificare a legii nr. 355 privind salarizarea în sectorul bugetar, a unor acte legislative în domeniul achizițiilor publice, adoptarea modificărilor la legea privind statutul alesului local (la capitolul incompatibilități) etc. sunt doar unele din exemplele actuale, când autoritățile locale și CALM nu au fost consultate deloc. Astfel de practici sunt în contradicție atât cu spiritul și litera Cartei Europene a Autonomiei Locale, cât și cu prevederile exprese ale legislației Republicii Moldova.

Prin urmare, în vederea impulsiei procesului de descentralizare și soluționării problemelor menționate mai sus, CEREM:

1. Organizarea ședințelor/audierilor publice la nivel de Guvern și Parlament privind situația în domeniul APL, procesul de implementare a strategiei naționale de descentralizare și modulul de realizare recomandarilor Congresului Puterilor Locale și regionale a Consiliului Europei din 24 martie 2012.

2. Adoptarea în regim de urgență a proiectelor de legi privind finanțele publice locale, aflat pe rolul Parlamentului (nr. 4 din 15.01.2013) și asigurarea elaborării procesului bugetar local pentru anul 2014 în baza noului sistem de finanțe publice locale.

3. Adoptarea în regim de urgență a pachetului proiectelor de legi (Proiect nr. 2476), prin care se prevede transferul de competențe către APL în domeniul schimbării destinației terenurilor agricole și accesul instituționalizat la justiția constituțională al APL (Proiect nr. 2476 din 26.10.2012).

4. În conformitate cu recomandarea 322 a Consiliului Europei, instituirea la nivel de Guvern a unei instituții/funții cu suficientă autoritate și capacitate administrativă, responsabilă pentru coordonarea și monitorizarea procesului de descentralizare și consolidare a autonomiei locale.

5. Adoptarea în regim de urgență și în cooperare cu CALM, a modificărilor legislative necesare pentru asigurarea nivelului de salarizare corespunzător persoanelor cu funcții de demnitate publică din cadrul APL, precum și în scopul ajustării întregului sistem de salarizare din cadrul APL, în conformitate cu principiile autonomiei locale și recomandărilor Consiliului Europei.

6. Revizuirea Hotărârilor de Guvern nr. 1404 din 30.12.2005, nr. 1362 din 22.12.2005 și nr. 10 din 5 ianuarie 2012, în partea care se referă la autoritățile publice locale și asigurarea dreptului autorităților locale de a decide autonom și fără nici un amestec în aceste chestiuni.

7. Revizuirea legislației care reglementează controalele asupra autorităților publice locale pentru a asigura că acestea sunt reglementate în mod clar și limitate,

în special prin stabilirea periodicității și a unor criterii care definesc cazurile exacte în care astfel de controale pot fi efectuate, pentru a exclude utilizarea controalelor ca instrument de presiune politică și de hărțuire a autorităților locale.

8. Inițierea unor discuții publice privind sistemul electoral la nivel local, în vederea examinării posibilităților de aplicare a unor sisteme electorale speciale, care ar permite excluderea sau diminuarea considerabilă a gradului de politizare a administrației publice locale, după modelul altor țări (Polonia, Cehia etc.).

9. Asigurarea efectivă a accesului liber al persoanelor cu funcții de demnitate publică din cadrul APL în instituțiile guvernamentale și parlamentare.

10. Asigurarea dreptului tuturor persoanelor cu funcții de demnitate publică din cadrul APL de nivelul I la pașapoarte de serviciu.

11. Stabilirea unui dialog instituțional permanent și efectiv între CALM, Guvern și Parlament, care să asigure reprezentarea și participarea autorităților locale, în toate structurile de la nivel de Guvern și Parlament, în toate problemele ce le vizează drepturile și interesele lor. Astfel, nici un proiect de act normativ/legislativ care vizează APL să nu fie adoptat fără consultarea opiniei lor sau a reprezentanților săi.

12. Crearea unor grupuri comune de lucru, în vederea identificării și corelării cadrului legal sectorial cu cadrul legal al descentralizării și autonomiei locale.

13. Suntem deschiși și dorim să instituim un dialog real și efectiv cu autoritățile centrale, bazat pe principiile de egalitate și respect reciproc. În acest sens, ne adresăm către Parlamentul, Președintele, Guvernul RM și alte autorități centrale, pentru a pune baza unei colaborări instituționale deschise și eficiente, în interesul întregii țări și majorității comunităților locale pe care le reprezentăm. În acest sens, fiind asigurată reprezentarea și participarea efectivă a APL prin reprezentanții săi în toate structurile de la nivel de Guvern și Parlament, în toate problemele ce le vizează drepturile și interesele lor. Astfel, nici un proiect de act normativ/legislativ care vizează APL să nu fie adoptat fără consultarea opiniei lor sau a reprezentanților săi.

14. Ne adresăm către liderii tuturor partidelor politice din RM să se abțină de la acțiuni, care ar conduce la dispersarea forțelor pe plan local și național, susținând doar acțiunile de consolidare și unificare a puterilor locale, în scopul dezvoltării unui sistem care să sprijine autonomia locală și nu s-o limiteze, să protejeze drepturile și libertățile cetățenilor și nu să-i aservească.

**Adoptată pe 01.02.2013
mun. Chișinău,
Piața Marii Adunări Naționale**

DE CE EDILII

Constantin Cojocaru, primar de Edineț

” Fără coloana vertebrală cu numele APL, RM nu poate avea un viitor! ”

Onorată coloană vertebrală a RM, onorați prieteni, onorați colegi! Spun lucrul acesta conștientizând că în spatele fiecăruia din voi stau mii, zeci de mii și chiar sute de mii de persoane. Fac această declarație realizând că aici, în PMAN, a venit integral Republica Moldova, prin reprezentanții ei, prin primarii ei, prin președinții de raioane, prin toți acei care reprezintă administrațiile publice locale. Este pentru prima dată când cei din APL, unicii aleși prin vot direct de către cetățeni, au venit în fața noastră, au venit în fața celor care mai ieri stăteau pe sub garduri, porți, case de cultură, cerșind voturile noastre. Am venit să cerșim în numele comunității pe care le reprezentăm, dar merită oare? O să vedem în urma mitingului pe care l-am organizat astăzi. Deja de ani de zile batem la ușa neînțelegerii demnitarilor pentru conștientizarea problemelor administrației publice locale.

Credeți-mă, nici pe departe nu am înaintat, suntem pe loc mort, poate chiar cu un pas-doi înapoi. Venim să batem la ușa celor care sunt mai sus decât noi ca poziție, dar vrem să le spunem: „Stop inadvertențelor multiple și atitudinii total neglijente față de administrația publică locală!”. Niciodată nu este capacitate și eficiență acolo unde se fac politici stupide, anapoda, necoordonate cu noi, cei care reprezentăm APL. Am venit astăzi aici să oprim aceste politici ieșite din comun, politici distructive pentru Republica Moldova. Vreau să le spun prin intermediul dvs. că noi, cei din administrația publică locală, ne bucurăm de cea mai mare încredere din partea cetățenilor pentru că fiecare are minimum 50 % din comunitate. Fără o coloană vertebrală cu numele APL, RM nu poate avea un viitor, pentru că acolo unde nu există coloană vertebrală, nu există trup, nu există corp, nu există nimic.

Gheorghe Răilean, primar de Cimișlia

” M-am convins din experiența proprie că primarul este ca la război, pe prima linie... ”

Aș vrea să spun că orice revoluții sau reforme provoacă dezechilibre, inclusiv și în rândul administrației. Cred că sunteți de acord cu mine că noi susținem reformarea Republicii Moldova, dar acest proces se produce încet, cu pași de melc. Avem deja 20 de ani de când batem pasul pe loc. S-au făcut multe lucruri bune, dar trebuie finalizate. E nevoie de identitate și de aplicat un sistem eficient în toate domeniile - sănătate, învățământ. Noi am venit aici pentru a cere continuarea reformelor, continuarea descentralizării administrative și o autonomie reală pentru autoritățile publice locale. Oare nu ar trebui ca primarii să fie în fruntea acestor schimbări? Din

experiența mea, m-am convins că primarul este ca la război, pe prima linie și dacă lucrează prost serviciile descentralizate, această povară cade tot pe spatele edilului comunității. Se vorbește că, dacă un primar a lucrat jumătate de an, îi poți deja face dosare penale. Da, într-adevăr așa este, și acest lucru se întâmplă din cauza că legislația este una imperfectă. Asupra unui primar, mai ales începător, se exercită o presiune extraordinară. Noi, atunci când accedem în această funcție, venim cu o idee nobilă, de a face lucruri frumoase pentru localitatea care ne-a dat votul de încredere, dar ajungem ținte în jocuri necinstite. Neglijența cu care suntem tra-

LOCALI VOR SCHIMBAREA?

tați este strigătoare la cer: deși suntem în exercițiul funcțiunii și zi, și noapte, avem un salariu mizer și suntem nevoiți să lucrăm cu instrumente ineficiente, cu care nu putem face față situației. Ne rotim în interiorul unui cerc vicios, de aceea a ve-

nit timpul să părăsim acest mediu, care nu aduce nimic bun nici comunității, nici oamenilor, nici țării. Avem nevoie de schimbări și de o atitudine corespunzătoare, cel puțin egală cu importanța misiune pe care ne-am asumat-o.

Credeam că aici vor fi toți colegii mei, președinți de raioane, vicepreședinți, la care salariile nu sunt mai mari decât cele ale primarilor, dar nu toți au vrut să fie cu adevărat alături de colegii lor de gradul 1, pentru a se bucura că Autonomia Locală are ziua sa profesională. Astăzi am întârziat puțin, din cauza faptului că am avut un control din partea unei structuri de stat. Noi cerem respect din partea autorităților centrale, din partea mass-media, din partea acelor organe de control! Noi cerem ca descentralizarea să fie una reală, să fie cu adevărat transmisă în teritoriu, astfel încât fiecare primar, fiecare președinte de raion să poarte totalmente responsabilitatea pentru situația dintr-o localitate sau alta. Noi suntem oamenii care au fost aleși! Desigur, noi vrem să avem astăzi și niște

asigurări sociale, proporționale responsabilităților pe care le avem. Am ținut un minut de reculegere în memoria colegilor noștri decedați. Toți, au familiile lor, au colegi care s-au îmbolnăvit ca urmare a celor 4 ani, 8 ani de pressing extraordinar de puternic al situației din țară. Și-a pus oare cineva întrebarea cum vrem noi să avem o autonomie locală și specialiști buni prin primării, consilii raionale, în situația în care conducătorii au un salariu net minim, în comparație cu salariile colegilor noștri din Consiliul European. Noi dorim să avem o democrație adevărată, a noastră, noi vrem să fim auziți și vrem să avem un parteneriat. Noi vrem să ne mișcăm spre bine, noi vrem schimbări calitative în țara noastră. Baza, pilonii acestei schimbări sunt satele, raioanele toate.

Tatiana Curcan, primar de Vinogradovca, raionul Taraclia

”Am venit după instrumentele care ne-ar oferi șansa să rezolvăm problemele cetățenilor care ne-au ales...”

Vreau să vă felicit călduros pentru faptul că autoritățile locale au de acum încolo o sărbătoare, care, de data aceasta, ne-a reunit și sub genericul schimbării condițiilor noastre de muncă. Mă deranjează cu unele ediții periodice, dar și demnitari de rang înalt, au tratat superficial această acțiune,

de aceea vreau să le spun că noi nu am venit doar după salariu, chiar dacă e nevoie de intervenție și pe acest segment. Noi am venit, în principal, în dorința de a ne face auziți, am venit după instrumentele care ne-ar oferi șansa să rezolvăm problemele cetățenilor care ne-au ales.

Alexei Busuioc, primar de Capaclia, raionul Cantemir

”Oare noi suntem aduși pe ploaie în țara asta?”

O să încep acest discurs prin abordarea unor probleme tehnice, care ți de activitatea noastră și pe care le înțelege fiecare dintre dvs. Vorbim același limbaj, pentru că activăm cu toții în unele și aceleași condiții. De când un minister sau un ministru cunoaște mai bine patrimoniul de la mine din sat? Azi au început cu reforma învățământului, despre care știm cu toții că e o durere. Cum așa? La un moment dat se ia școala și se dă raionului. Pe mine mă interesează, cine a decis acest lucru, cu cine s-a sfătuit? Totul s-a în-

tâmpat suspect de rapid, au făcut niște circulare și ne-au pus la perete. Ce ne rămâne să facem, să ridicăm neputincioși mâinile în sus? Cine suntem în țara aceasta, de ce-și permit să ne trateze în așa mod? Cum să nu ne indignăm dacă fără noi se fac niște mișcări pe care nimeni nu le înțelege? Oare noi suntem aduși pe ploaie în țara asta? Cu ce ocazie ei întăresc raioanele? Dacă se duc școlile sub auspiciile raioanelor, mâine sau poimâine ne vor lua grădinițele. Taxele se duc tot la raion. Bani noștri, pentru salariile

Mihai Catan primar de Molești raionul Ialoveni

”Orice schimbare, orice planificare financiară trebuie consultată cu autoritățile locale...”

E regretabil faptul că nu a ieșit nimeni să vorbească cu noi. Faptul că cineva vrea ca acest eveniment de anvergură să fie interpretat univoc, precum că primarii își cer doar majorare de salarii, nu este corect. Da, eu vreau ca munca mea să fie plătită după efort, așa cum o merită fiecare dintre dvs. Problema însă, este una mai extinsă. Am venit aici ca să explicăm că orice schimbare, orice planificare financiară trebuie consultată cu autoritățile locale. De 20 de ani sunt aceste legi, dar care nu funcționează.

Ce să mai zicem de formarea bugetului care, de cele mai multe ori, direcționează sume prea mici pentru autoritățile locale? Noi nu am venit să facem politică, suntem reuniți în cadrul unui miting pașnic, în cadrul căruia vociferăm problemele cu care ne confruntăm în activitatea de zi cu zi. Am venit să comunicăm cu cei care astăzi nu ne aud. Vrem mai multă transparență, o atitudine corespunzătoare față de importanța APL și față de munca funcționarilor din primării.

Grigore Policinschi, președintele raionului Dubăsari

”Baza, pilonii acestei schimbări sunt satele, raioanele toate...”

DE CE EDILII LOCALI VOR SCHIMBAREA?

profesorilor, rămân la dâșii. Și pe urmă tot noi, primarii, trebuie să ne ducem la raion ca să cerșim surse financiare. Lucrătorii sociali, pe care îi avem noi, se supun tot raionului. Noi știm că avem colegi care au dosare, care sunt persecutați și șantajați. Hai să ne înțelegem așa - dacă ne atacă pe

unul dintre noi pe nedrept, exact așa să ne unim și să venim aici. Cred că va avea un efect scontat și poate îi va opri pe acei, care în jocul lor politic, uită că noi, primarii, suntem aleși de oameni, iar Dumnezeu nostru este comunitatea pe care trebuie să o slujim cu credință.

Vladislav Cociu, primar comuna Carahasani, raionul Ștefan Vodă

Mă mândresc cu acești frumoși primari din Republica Moldova. Noi suntem cei care deținem funcții de demnitate publică, dar, din păcate, suntem puși în situația de a cere niște lucruri firești, fără de care nu putem să ne exercităm misiunea în condiții demne. Primarul poartă responsabilitate de foarte multe aspecte, pentru care are nevoie de o sumedenie de competențe. Ne descurcăm, învățăm din mers unii de la alții. Totuși, atunci când ai conturile goale prea puține poți realiza. Sursele financiare ne pun deseori în gardă și nu putem ține piept problemelor comunității noastre. Suntem unicii aleși prin vot direct și trebuie să fim tratați proporțional cu misiunea complicată și nobilă pe care ne-am asumat-o conștient și în dorința de a ajuta ca toate comunitățile să se dezvolte. În activitatea mea personală de zeci de ani au fost abordate o sumedenie de probleme. Astăzi am ieșit aici, în fața Guvernului, nu doar din cauza salarizării. Cu adevărat, satele noastre sunt

„Toți subalternii noștri primesc mult mai mult decât cel care conduce...”

puse într-un pericol foarte mare, fiindcă din punct de vedere demografic avem deja probleme, căci oamenii pleacă. După calculele specialiștilor, peste 50 de ani dispărem și ca națiune, pentru că oamenii preferă să meargă peste hotare. Pentru ca să avem o administrare mai eficientă, dorim să fim în primul rând uniți, să ne cerem drepturile. Deseori oamenii sunt duși în eroare. La mine a venit o doamnă și-mi spune: „Domnule primar, ți-i bine, primești 10000 de lei și te descurci”. Mi-a fost straniu să aud acest lucru, în situația în care primim acei 2 800 de lei, care sunt insuficienți pentru a supraviețui. Un primar, în afară de faptul că trebuie să se perfecționeze permanent, e nevoie să arate bine și să aibă o sumă de bani pentru facturile care vin la sfârșit de lună. De aceea, este foarte greu și salarizarea este o problemă cu adevărat foarte importantă. Toți subalternii noștri primesc mult mai mult decât cel care conduce. Îmi pare rău pentru acest lucru.

Ștefan Vlas, primar de Sărata Galbenă, raionul Cimișlia

Este regretabil faptul că abia acum pentru prima dată sărbătorim în felul corespunzător sărbătorea noastră profesională. Dar, cred eu, cupa răbdării s-a umplut la toți și astăzi am dat dovadă de spirit de echipă și am venit aici, în fața Guvernului, ca să ne cerem, de fapt, drepturile noastre. Vrem ca guvernarea centrală să-și schimbe atitudinea față de autoritățile locale, fiindcă nu putem vorbi despre o țară bogată cu sate și comune sărace, cu așa o neglijare din partea puterii față de problemele comunităților. Primarii răspund practic de tot ce este în sat. Avem îndatoriri, însă acoperire financiară nu avem nici pe jumă-

„Cupa răbdării s-a umplut la toți și astăzi am dat dovadă de spirit de echipă și am venit aici...”

tate, nicio pătrime din competențele care ne sunt delegate. De aici pornește și nemulțumirea cetățenilor față de noi, față de consiliul local, față de guvernarea locală. Deci, am venit nu doar pentru un salariu, cum este tratat evenimentul de unele surse mass-media, dar am venit azi ca să cerem un dialog constructiv, pe verticală, începând de la guvern, Parlament, Președinție și autoritățile locale. Numai prin dialog vom putea schimba situația în țara noastră, căci noi suntem cei care constituie talpa țării. Țara începe de la sat, dar nu din fața Guvernului. De aceea cerem solidaritate și înțelegere.

Anatolie Vîntu, primar de Boșcana, raionul Criuleni

Vedeți că avem și persoane de vârsta mea, care se avântă în așa greutate. Pe lângă revendicarea salarială, ne dorim să avem un parteneriat veritabil cu administrația publică centrală. Mulți dintre noi deținem grade științifice, dar am ales să îndeplinim această muncă dificilă. Este o axiomă faptul că o administrație publică locală este ineficientă dacă nu mizează pe un parteneriat veritabil cu administrația publică locală. Orice politică guvernamentală, care se dorește a fi implementată la nivel de stat, ar suferi eșec dacă nu se va baza pe fortificarea auto-

„Pe lângă revendicarea salarială, ne dorim să avem un parteneriat veritabil cu administrația publică centrală...”

nomiei administrației publice locale. Corect au spus colegii noștri: suferim din cauza controalelor abuzive și nejustificate. În calitate de primar, dar și de jurist, vreau să vă confirm acest fapt. Organele care sunt subiecți ai controlului de legalitate, dar și de oportunitate, interpretează în mod voluntar legea și ne pun adesea în față cu instanța de judecată. Și atunci, prin absurd, se iau niște decizii și se aprobă acte. De multe ori spunem: „Voi știți doar starea de drept, dar noi știm starea de drept și de fapt, care este în localitatea noastră”.

Alexei Burlacu, primar de Rogojeni, raionul Șoldănești

„Astăzi suntem martorii unei zile simbolice, în care putem declara, deschis și fără ocolișuri, problemele noastre.”

Astăzi suntem martorii unei zile frumoase, simbolice, unei zile în care putem declara, deschis și fără ocolișuri, problemele noastre. Sperăm din toată inima să fim auziți, în sensul prim al cuvântului. Vrem să avem și unele rezultate, care ar veni în sprijinul ideilor și principiilor pe care le susținem. În localitățile noastre ne confruntăm cu multe dificultăți. Credem că, după această întâlnire, ne vom convoca la anul iarăși, pentru a ne împărtăși succesele și insuccesele, pentru a trasa planuri viabile pentru viitor. Cea mai mare problemă a

noastră sunt pământurile. Cu părere de rău, potrivit statisticilor, 5 - 6 sate din Republica Moldova dispar încet-încet, rămânând pe hartă doar denumirea. Din partea Guvernului și a Parlamentului trebuie să fie făcuți niște pași fermi, foarte intenși, nu doar cu pancarta „gastarbeiter”, dra cu un salariu care să-i țină acasă pe cetățeni, să putem munci și să putem fi demni de țara noastră. Nu ne mai rămâne nimic mai valoros decât un popor frumos, cu tradiții naționale prin care ne-am câștigat și ne câștigăm simpatia în orice colț al lumii.

CALM, NEGOCIERI LA NIVEL ÎNALT

Chișinău, 1 februarie 2013 – Președintele Parlamentului Republicii Moldova, Marian Lupu, a avut astăzi o întrevedere cu o delegație a Congresului Autorităților Publice Locale (CALM). Întâlnirea a avut loc la inițiativa Președintelui Parlamentului.

CALM, în cadrul întâlnirii cu M. Lupu, speakerul Palamentului

Din componența delegației au făcut parte președintele Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM), Tatiana Badan, și un grup de primari, care au participat la manifestările din centrul capitalei.

Președintele Parlamentului i-a felicitat încă o dată pe reprezentanții APL cu ocazia Zilei Autonomiei Locale și a lucrătorului din Administrația Publică Locală, sărbătorită anul acesta pentru prima dată, pe 1 februarie, reiterând urările sale din mesajul difuzat ieri cu acest prilej.

În cadrul întâlnirii au fost abordate o serie de probleme cu care se confruntă la ora actuală administrația publică locală, care se configurează în trei compartimente principale – comunicarea cu autoritățile publice centrale, instituționalizarea acestui dialog și ridicarea nivelului de salarizare a primarilor din teritoriu.

Relevând coincidența de opinii, Marian Lupu a accentuat faptul că dialogul cu reprezentanții autorităților publice locale a început nu astăzi, ci mult înainte, relevând în special întâlnirea sa cu conducerea CALM, din 15 ianuarie anul curent, iar întrevederea de astăzi a repetat aproape întocmai aceleași subiecte.

Potrivit Președintelui Parlamentului, CALM nu este un simplu ONG, dar este unica organizație care reprezintă aleșii direcți ai poporului și care trebuie să se bucure de o tratare deosebită din partea autorităților centrale.

Cu referire la implementarea Strategiei Naționale de Decentralizare, adoptată prin lege de Parlament în aprilie 2012, care prevede o mai mare autonomie pentru autoritățile publice locale în raport cu autoritățile publice centrale, descentralizarea serviciilor și competențelor, descentralizarea financiară și cea patrimonială, Marian Lupu a specificat, că este necesar de a efectua, în comun, o analiză amplă la acest capitol pentru a desfășura în continuare acțiuni cardinale în acest sens.

Marian Lupu a reiterat faptul că Parlamentul este gata să semneze

Memorandumul cu Congresul Autorităților Locale din Moldova, textul căruia este în stadiu de definitivare și care va stabili mecanisme clare de cooperare între Parlament și CALM, va instituționaliza acest dialog. În context Președintele Parlamentului a propus conducerii CALM să prezinte o listă a reprezentanților săi, cărora să li se elibereze permise pentru acces liber la ședințele în plen ale Parlamentului și la comisiile de specialitate ale acestuia.

Totodată, în opinia sa, este necesar ca și la nivelul celorlalte autorități publice centrale să fie stabilite asemenea mecanisme.

Referitor la salarizarea primarilor, Marian Lupu a menționat că actualul salariu de aproape 3 mii de lei, care nu a fost majorat pe parcursul ultimilor 7-8 ani de zile, nu corespunde necesităților și statutului funcției. În această ordine de idei, Marian Lupu a anunțat că astăzi deputata PDM, Valentina Stratan, a înregistrat în Parlament o inițiativă legislativă, care prevede majorarea acestor salarii cu 35 la sută. Respectiva inițiativă legislativă este bazată pe analize economice concrete, a spus Președintele Parlamentului.

Președintele CALM, Tatiana Badan, a menționat că manifestarea de astăzi a demonstrat o dată în plus că organizația pe care o reprezintă nu este bazată pe criterii politice, dar vine în sprijinul eforturilor comune ale administrației publice centrale și a celei locale de a soluționa problemele cu care se confruntă cetățenii din teritoriu.

Primarul de Edineț, Constantin Cojocar, a accentuat faptul că doleanța principală a primarilor nu este majorarea salariilor, dar să sensibilizeze opinia publică asupra problemelor cu care se confruntă autoritățile publice locale.

Primarii prezenți la întâlnire au apreciat receptivitatea Președintelui Parlamentului la doleanțele APL și disponibilitatea organului legislativ suprem al republicii de acorda sprijinul necesar pentru realizarea reformelor în domeniu.

CALM: "TERGIVERSAREA REFORMELOR E EGALĂ CU LETARGIA ADMINISTRATIVĂ!"

Încă o încercare de a stabili un dialog constructiv cu instituțiile puterii executive și legislative a fost întreprins de Congresul Autorităților Locale din Moldova pe 31 ianuarie 2013. CALM a convocat Ședința extraordinară a Consiliului Național de Administrare pentru a pune "pe tapet" toate of-urile APL, despre care informează constant autoritățile centrale de mai mulți ani.

Evenimentul a întrunit circa 80 membri ai Consiliului de administrare a CALM, conducerea CALM, președinții asociațiilor raionale de primari, cu participarea prim-ministrului Vlad Filat, secretarului general al Parlamentului, Ala Popescu și președintelui fracțiunii parlamentare a PD, Dumitru Diacov. Aleșii locali s-au plâns pe salariile mizere și pe lipsa unei autonomii reale în procesul de activitate. Prezent la ședință, premierul Vlad Filat le-a cerut autorităților locale un răgaz de 10 zile pentru soluționarea problemei salarizării.

lefonie mobilă și combustibilul pentru mașinile de serviciu. Mai mult, aceștia au opinat că banii pentru o localitate sau alta sunt repartizați pe principii politice: "Distribuirea banilor în raioane este politizată totalmente, iar aceasta este un impediment enorm pentru dezvoltarea satelor. Noi nu putem permite ca unele sate, în care edilii sunt angajați politic, să se dezvolte, iar altele să rămână în evul mediu", a conchis Alexei Busuioc.

În cadrul ședinței au fost discutate mai multe subiecte care vizează situația actuală în domeniul APL și dialogul dintre autoritățile publice locale (APL) și autoritățile publice centrale (APC), statutul aleșilor locali, reali-

Președintele CALM, Tatiana Badan, a salutat prezența prim-ministrului la eveniment, menționând că este extrem de importantă asigurarea unui dialog constant între APL și APC, în vederea abordării atât a realizărilor, cât și a provocărilor reformei de descentralizare, precum și a altor aspecte care vizează autonomia locală.

Totodată, Tatiana Badan a menționat că CALM își dorește o participare mai activă a reprezentanților APL în procesul decizional, lărgirea împuternicirilor autonomiei locale, intensificarea reformei finanțelor publice: "Va salutăm din numele CALM. Această ședință este una extraordinară, în cadrul căreia avem de discutat probleme stringente, care ne afectează activitatea. O situație deplorabilă regăsim la aspectele privind salarizarea și statutul alesului local. De trei ani și jumătate încercăm să avem o întâlnire cu dvs, d-le prim-ministru, căci doar atunci când există o comunicare deschisă se produc activități și acțiuni benefice. În numele CALM, vreau să spun că doar în comun putem moderniza această țară, putem rezolva probleme, nu contează de jos în sus sau de sus în jos. Toți membrii Consiliului de administrație au participat la ultima ședință CALM, de pe 6 decembrie 2012, atunci când a fost elaborată și aprobată o declarație importantă. Aceasta a fost remisă autori-

țităților centrale, Președinției, partidelor politice. Am vrut să primim un răspuns la solicitările noastre, dar, din păcate, carul a rămas pe loc".

Întrebarea cheie discutată la ședința extraordinară a Consiliului a fost problema salarizării persoanelor cu funcție de demnitate publică din cadrul APL. Primarii au venit cu argumente forte care au demonstrat situația discriminatorie și de desconsiderare fără precedent față de primarii din Republicii Moldova. În plus, primarii și președinții de raioane s-au plâns pe lipsa de comunicare între autoritățile locale și cele centrale, pe faptul că nu au putere decizională și organizatorică. Mai mult, aleșii locali spun că salariile lor sunt deseori mai mici decât cele ale subalternilor: "Vorbim cu toții despre descentralizare, despre beneficiile pe care le-ar avea țara de la aceste schimbări, dar ceea ce avem e total invers – centralizare totală. Suntem împuterniciți de oameni să-i reprezentăm, dar nu avem instrumentele necesare pentru activitate. Fortărețe se întăresc la maxim nivelul al doilea, adică în raioane, iar satele rămân în paragină. Noi, primarii, ne dorim o descentralizare de facto, nu de jure", a menționat Alexei Busuioc, primarul de Capaclia. Primarii s-au plâns că sunt nevoiți să achite din banii proprii serviciile de te-

zările reformei de descentralizare și cadrul instituțional al acesteia. Una din problemele aduse la cunoștința Premierului de aleșii locali a ținut de implementarea reformei în educație și anume lipsa unui cadru legal la transmiterea bunurilor de la autoritățile administrației publice locale de nivelul I la nivelul II. Anularea taxei locale pentru posesorii unităților de transport, care a fost efectuată fără consultarea autorităților publice locale și are un impact negativ asupra bugetelor locale și a posibilităților de reabilitare a infrastructurii rutiere. La fel, a fost menționată problema controalelor abuzive din partea organelor de resort, care au un caracter de persecutare și nu de îndrumare precum au loc în țările democratice

Condiții demne de activitate, dar și o claritate în ceea ce privește implementarea reformelor a solicitat și Grigore Policinschi, președintele raionului Dubăsari: "Noi trebuie să delimităm clar care sunt competențele noastre și responsabilitățile, așa cum prevede Cartea Europeană. În plus, e nevoie să rezolvăm salarizarea persoanelor cu demnitate publică, a primarilor care, la moment, este cu mult mai mică decât necesarul de a exista".

Deputații, prezenți la întrunire, au declarat că sunt la curent cu problemele cu care se confruntă autoritățile

CALM: "TERGIVERSAREA REFORMELOR E EGALĂ CU LETARGIA ADMINISTRATIVĂ!"

locale și că vor încerca să le soluționeze: "Eu nu cred că noi putem vorbi în mod serios că salariile sunt legate de culoarea politică, ele sunt egale peste tot. Altceva e că unele ministere, atunci când au niște fonduri, preferă să repartizeze banii pe principii politice, lucru care nu ne face față. Cred că aceste aspect trebuie discutate, pentru identificarea unei soluții", a menționat Dumitru Diacov, președintele de onoare al PD

La rândul său, prim-ministrul a menționat că știe despre solicitările care parvin din partea reprezentanților APL și a subliniat că pentru găsirea soluțiilor eficiente în asigurarea unui proces de descentralizare, care să fie în conformitate cu principiile internaționale, este necesară o conlucrare stabilă între APC și APL. Premierul a mai spus că Guvernul va analiza solicitările venite din partea APL, subliniind că comunicarea existentă urmează a fi intensificată prin organizarea de întâlniri periodice. Prim-ministrul a mai menționat necesitatea realizării unor ajustări legislative în domeniul finanțelor publice locale, dar și implementarea proiectelor propuse în comun, care țin de infrastructură,

învățământ, sănătate, etc. Totodată, Vlad Filat a promis că în următoarele zece zile va identifica sursele necesare pentru majorarea lefurilor: "Argumentele pe care le invocăm sunt acceptate. Ceea ce urmează să facem este să găsim formula în baza căreia să aducem în echilibru situația".

Promisiunile premierului nu i-au convins însă pe primari. Aceștia au calificat mesajul lui Vlad Filat ca pe unul mai degrabă pesimist decât încurajator: "Încă rămânem a ne auzi fiecare pe noi înșine și mai puțin a ne auzi reciproc. Aceste cerințe le avem de ani de zile, iar luarea unei decizii tranșante se amână de pe o zi pe alta", a declarat Constantin Cojocar, primarul orașului Edineț.

În finalul ședinței, urmare a prezentării și discutării informației privind acțiunile CALM în legătură cu Ziua Autonomiei Locale și a Lucrătorului din Administrația Publică Locală, Consiliului Național de Administrare a CALM a aprobat unanim propunerea Biroului executiv al CALM privind organizarea la 1 februarie 2013 a unui miting de solidaritate cu ocazia Zilei Profesionale a Autonomiei Locale și Lucrătorului din cadrul APL.

Autoritățile locale cer respect și vor descentraliza și autonomie locală reală!

Reprezentanții APL sunt nesatisfăcuți de ritmul lent și tărgănarea reformelor în domeniul descentralizării și consolidării autonomiei locale, precum și de condițiile extrem de dificile în care activează datorită cadrului legal confuz, subfinanțării cronice, presiunilor de ordin politic, administrativ, financiar etc. De asemenea, aleșii locali sunt indignați de campaniile de defăimare și atitudinea disprețuitoare și discriminatorie din partea diverselor instituții centrale și reprezentanților săi, în pofida faptului că ei sunt unica categorie de persoane din Republica Moldova alese prin vot direct și care se bucură de cea mai înaltă încredere în stat alături de biserică din partea populației.

În calitate de ultimă picătură în șirul acțiunilor și atitudinilor discriminatorii față de aleșii locali a servit situația nefirească și confuză creată în domeniul remunerării muncii conducătorilor autorităților locale, salariile cărora la momentul actual sunt considerabil mai mici decât cele ale demnitarilor de stat și chiar a subalternilor lor și nu acoperă nici pe departe minimul de existență și cerințele elementare față de conducătorii comunităților locale și persoanele cu demnitate publică.

Totodată, atragem atenția asupra faptului că, pornind de la caracterul politic și reprezentativ al CALM, mitingul de solidaritate și protest va fi o acțiune strict profesională al

reprezentanților APL, va fi orientată în exclusivitate spre atenționarea opiniei publice și a factorilor decizionali din Republica Moldova, asupra situației grave existente în domeniul APL, necesității impulsivării procesului de descentralizare și a unor acțiuni concrete în domeniul consolidării autonomiei locale, necesității revizuirii și consolidării statutului actual al reprezentanților persoanelor cu funcții de demnitate publică din cadrul APL.

În același timp, CALM face apel către toate formațiunile politice să se abțină de la participarea la acest eveniment și de la orice acțiuni care ar putea periclita caracterul strict profesional și apolitic al acțiunii date.

Marian Lupu, speakerul Parlamentului

MESAJUL Președintelui Parlamentului, Marian LUPU, cu prilejul ședinței extraordinare a Congresului Autorităților Locale din Moldova (31.01.2013)

"Mizez foarte mult pe cunoștințele, profesionalismul și abnegația dumneavoastră ca cea mai valoroasă contribuție la calitatea legilor."

Onorată asistență,
Întâi de toate, vă adresez cele mai calde și sincere felicitări cu prilejul Zilei Autonomiei Locale și a Lucrătorului din Administrația Publică Locală – sărbătoare, care, pentru prima dată în Republica Moldova, va fi marcată la 1 februarie 2013 dat fiind că descentralizarea și consolidarea autonomiei locale constituie una din direcțiile strategice prioritare pentru dezvoltarea țării.

De asemenea, pornind de la poziția și rolul pe care îl are Congresul Autorităților Locale din Moldova în calitate de reprezentant și promotor al drepturilor și intereselor cetățenilor Republicii Moldova prin intermediul aleșilor locali, țin să vă mulțumesc pentru invitația de a participa la această întrunire, pe care o consider una extrem de importantă și necesară pentru a dezbate problemele acumulate.

Pentru că fără o descentralizare și consolidare a autonomiei locale,

Republica Moldova nu va putea să asigure obiectivele centrale de modernizare și europenizare anunțate pe plan politic, îmi exprim îngrijorarea că viteza redusă a reformării domeniului, precum și insuficiența comunicării între autoritățile publice centrale și locale sunt pe măsură să genereze un spirit tensionat al discuțiilor.

Cu atât mai înalt apreciez recentele întrevederi cu conducerea CALM, în cadrul cărora am avut discuții foarte utile și constructive, care au permis abordarea mai corectă și complexă a unui șir de subiecte.

Consider, în acest context, salutabilă și de mare importanță inițiativa conducerii CALM de a institui un dialog instituționalizat între Parlament și Congresul Autorităților Locale din Moldova în baza Conceptului de cooperare a Parlamentului cu societatea civilă. Totodată, țin să menționez statutul deosebit al CALM

care, spre deosebire de alte organizații neguvernamentale, este singura și unica asociație ce reunește pe cei aleși direct ca reprezentanți ai societății la nivel local. Anume acest statut conferă aleșilor locali nu doar dreptul, dar și obligațiunea să fie activi, participând în procesul decizional, de dirijare a treburilor statului.

Astfel, în timpul apropiat vor fi identificate mecanismele relevante, care vor permite eficientizarea procesului legislativ și decizional pe marginea subiectelor ce vizează drepturile și interesele comunităților locale, precum și identificarea soluțiilor pentru problemele existente.

Mă refer, în primul rând, la Strategia Națională de Descentralizare, care urmărește scopul de a consolida capacitățile autorităților administrației publice locale, a îmbunătăți managementul și calitatea serviciilor publice prestate cetățenilor. Deși Parlamentul a adoptat documentul în aprilie

2012, trebuie să constatăm lipsa performanțelor în implementare, care necesită o abordare complexă și sistemică. Or, autoritățile locale reprezintă un pilon al structurii statale, inclusiv în contextul elaborării și implementării politicilor economice la nivel local, fără de care este imposibilă realizarea reformelor democratice inerente parcursului european al țării.

Sunt convins că doar pe această cale, cu participarea autorităților publice locale vom purcede în sfârșit la implementarea Strategiei Naționale de Descentralizare. În acest sens, mizez foarte mult pe cunoștințele, profesionalismul și abnegația dumneavoastră ca cea mai valoroasă contribuție la calitatea legilor care urmează a fi elaborate și adoptate. Mai mult ca atât, consider că, în colaborare cu CALM, legislativul țării va exercita mai eficient controlul parlamentar asupra implementării corecte a legilor adoptate.

O altă problemă stringentă, pe care am desprins-o din discuțiile cu conducerea CALM, este cea a salarizării aleșilor locali. Parlamentului i-a fost prezentat un proiect de lege care prevede o majorare foarte modestă. Țin să vă asigur că inițiativa propusă nu va fi susținută în varianta propusă de Guvern și va fi prelucrată în Parlament în modul, în

care creșterea salariilor să fie una palpabilă, pe potrivă muncii dumneavoastră. Odată ce comunitățile locale reprezintă fundamentul oricărui stat și regim democratic, iar reformele se implementează nu doar la nivel central, dar, poate, în cea mai mare măsură, la cel local, țara are nevoie de specialiști bine instruiți și pregătiți. Iar pentru ca acești profesioniști să muncească, ei trebuie să fie motivați, inclusiv prin remunerare adecvată.

Mai mult, mizez pe suportul aleșilor locali în implementarea legii, care vizează indexarea sporită a pensiilor pentru categoriile de cetățeni cu cele mai modeste venituri.

În aceeași colaborare vom purcede la perfecționarea sistemului de achiziții publice, precum și la soluționarea multor alte probleme ce vor mai fi identificate cât în cadrul acestei întruniri, atât și pe viitor.

Dorind participanților la ședința extraordinară de astăzi a Consiliului de Administrare al Congresului Autorităților Locale din Moldova dezbateri rezultative în spirit constructiv, rămân deschis în continuare pentru întrevederi, în cadrul cărora să discutăm orice propuneri și inițiative, care să răspundă intereselor și necesităților colectivităților locale, cetățenilor Republicii Moldova.

CALM, ÎN CABINETELE PUTERII CENTRALE

Prin comunicare și dialog instituțional permanent și efectiv între autoritățile centrale și cele locale pot fi soluționate și depășite orice probleme!

Miercuri, 06 februarie 2013 - Membrii Consiliului Național al Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM) au avut o întrevedere cu prim-ministrul Vlad FILAT.

În cadrul întrevederii, au fost discutate acțiunile și măsurile urgente înaintate de către Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) în vederea perfecționării cadrului normativ, respectării drepturilor APL și asigurării funcționării normale a APL. În special, reprezentanții CALM au fost informați despre faptul că la 6 februarie 2013 în cadrul ședinței Guvernului, vor fi abordate mai multe subiecte legate de funcționarea APL, inclusiv vor fi aprobate modificările legislative în vederea măririi salariului persoanelor cu funcții de demnitate publică din cadrul APL cu 48%.

cări/cooperări între Guvern și APL prin care să fie elaborat un mecanism de punere în aplicare a taxei respective. Însă acesta nicidecum nu înseamnă că ea trebuie să fie anulată, deoarece tot mai multe comunități erau interesate să le aplice. Cu referire la acest subiect, CALM a propus reintroducerea acestei taxe și elaborarea unui mecanism viabil de colectare. La rândul său Vlad Filat, a menționat că taxa a fost anulată deoarece doar 8 comunități locale s-au folosit de această posibilitate. Însă, guvernul este gata să revină la această problemă și a solicitat de la membrii Consiliului propuneri concrete care vor

De asemenea, Prim-ministrul a menționat că vor fi anulate o serie de acte normative depășite și contrare principiilor autonomiei locale, în special cele ce se referă la organigramă și statele de personal, precum și cele prin care se stabilesc numărul de linii de telefoane, cantitatea de combustibil etc. În acest sens, fiind recunoscut faptul că autoritățile centrale nu sunt în drept să decidă și să stabilească limite pentru cele locale în astfel de chestiuni. Totodată, autoritățile locale, beneficiind de autonomie deplină, sunt responsabile pentru disciplina financiară. În aceeași ordine de idei, premierul a declarat că au fost aprobate modificări cu privire la asigurarea accesului liber al aleșilor locali în instituțiile guvernamentale.

În același context, s-a convenit ca să fie excluse interdicțiile legate de instituirea funcției de viceprimar, această competență revenindu-i în exclusivitate APL, indiferent de numărul de populație și în dependență de resursele disponibile. Iar cu referire la pozițiile cu jumătate de normă (prevăzute în prezent în organigrame) s-a propus excluderea lor în vederea asigurării unei norme depline și lăsarea acestei chestiuni în întregime la discreția APL. Prim-ministrul s-a referit la inițiativele curente și ajustările legislative în domeniul finanțelor și administrării publice locale asupra cărora s-a convenit în cadrul întrevederilor anterioare cu reprezentanții Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM) și care în prezent sunt pe agenda Parlamentului. Totodată, cu privire la propunerea CALM ca impozitul pentru persoane fizice să fie achitat la locul de reședință, Vlad FILAT a menționat că cetățenii urmează să-și plătească impozitul la locul de trai, pentru a contribui la amenajarea și îmbunătățirea infrastructurii locale.

În același context, a fost abordată și problema anulării taxei locale pentru unitățile de transport, fără a fi consultate autoritățile locale și fără a ține cont despre faptul că mai multe bugete locale au fost lipsite de venituri importante. Plus, utilizarea unui număr redus de APL a acestei taxe se datorează lipsei unei comuni-

avea la bază argumente clare în privința instituirii taxelor locale pentru posesorii unităților de transport.

Un subiect separat și important a constituit problema sistemului actual de achiziții publice și a calității bunurilor, serviciilor și lucrărilor. În special, s-a menționat că actualmente, autoritățile locale sunt obligate și puse în situația să realizeze achiziții la cele mai mici preturi, care însă nu asigură și calitatea corespunzătoare. În acest context, prim-ministrul a subliniat necesitatea instituirii unui clasificator al materialelor de construcții în cadrul achizițiilor publice care vizează lucrări de construcție/reconstrucție a obiectelor publice. „În goana după materiale de construcție ieftine, adesea ne pomenim că banii alocați pentru efectuarea unor lucrări sânt aruncați în vânt. Calitatea lucrărilor trebuie să fie asigurată, iar aceasta depinde inclusiv de calitatea materialelor utilizate”, a atenționat prim-ministrul.

La rândul său, Tatiana Badan, președintele CALM, a ridicat problema necesității urgente de stabilire a unei comunicări instituționale efective și permanente între CALM și Guvern. În acest sens, fiind necesară semnarea și aprobarea memorandumului de cooperare între Guvern și CALM (proiectul căruia a fost expediat încă aproape un an în urmă către Cancelaria de Stat), prin care să fie stabilit un mecanism de dialog între Guvern și APL.

„În ultimii ani, din cauza lipsei unei comunicări efective între CALM și Guvern, au apărut mai multe contradicții, care au afectat calitatea actelor normative, lipsind Guvernul de informație obiectivă și din sursă directă. Iar uneori, chiar au condus la apariția unor neînțelegeri și tensiuni în cadrul APL. Aceasta în pofida faptului, că CALM este una din cele mai interesate organizații în realizarea cu succes programului Guvernamental ce privește descentralizarea și consolidarea autonomiei locale, sprijinind în totalitate acțiunile reale și concrete în domeniul dat. Totodată, precum demonstrează întâlnirea de astăzi, în rezultatul unui dialog și comunicări,

multiplele probleme care s-au acumulat pe parcursul anilor își găsesc ușor soluționarea, iar toate interpretările subiective și informațiile distorsionate, care creează impresii greșite despre obiectivele și activitatea CALM, sunt eliminate”, a menționat Tatiana Badan.

La rândul său, prim-ministrul a menționat importanța comunicării efective și permanente și a exprimat disponibilitatea sa pentru o conlucrare mai strânsă cu CALM și implicare pleneră a reprezentanților săi în activitatea Guvernului și a autorităților centrale, în vederea promovării mai efective a intereselor comunităților locale și asigurării realizării programului guvernamental.

În același context, membrii Consiliului Național al Congresului Autorităților Locale din Moldova împreună cu Prim-ministrul au convenit să convoace lunar astfel de întruniri comune și că reprezentanții CALM să fie invitați să participe la ședințele Guvernului, în cadrul cărora vor fi discutate subiecte ce vizează APL.

O altă problemă abordată de CALM în cadrul întâlnirii, a fost necesitatea soluționării prin consens a problemelor apărute în legătură cu secretariatul delegației Republicii Moldova la Congresul Autorităților Locale și Regionale al Consiliului Europei și asigurării legăturii corespunzătoare a delegației cu CALM. În acest sens, s-a convenit prezentarea unei informații mai detaliate și căutarea unor soluții de compromis. Printre soluții fiind propusă convocarea în termen scurt a unei ședințe a delegației și discutarea situației date.

Dl. Grigore Policinski, președintele raionului Dubăsari și vicepreședintele CALM, în cadrul

întrevederii a ridicat problema urgentării procesului de modificare a cadrului legal în domeniul Achizițiilor Publice. „Modificarea Cadrului Legal în domeniul Achizițiilor Publice ar permite minimalizarea birocrăției, cheltuielilor și va conduce la îmbunătățirea procesului per total, reieșind din responsabilitățile Autorităților Publice Locale”, a menționat Grigore Policinski.

În acest context, de comun acord cu Directorul Agenției Achiziții Publice Dl. Ștefan Creangă, care a participat la ședință, s-a discutat și agreat introducerea mai multor modificări în cadrul legal actual și care vizează mărirea pragurilor actuale la achiziții și reducerea birocrăției. În special, s-a agreat creșterea pragurilor privind achiziții de bunuri și servicii dintr-o singură sursă (până la 25 mii lei), creșterea pragului pentru publicarea anunțului în cazul achiziției de bunuri și servicii (de la 75 mii lei), creșterea pragului pentru publicarea anunțului în cazul lucrărilor (începând de la 300 mii lei), creșterea pragului pentru achiziții prin oferta de prețuri (de la 400 mii lei pentru bunuri și servicii și de la 1,5 milioane – pentru lucrări).

În încheiere, Prim-ministrul și CALM au ajuns de comun acord la înțelegerea ca toate subiectele și problemele care apar în cadrul APL și procesul de descentralizare să fie examinate în comun, în vederea obținerii unui consens, cu înaintarea ulterioară a propunerilor respective către Guvern și Parlament.

Întrunirea a purtat un caracter pozitiv și cooperant, fapt care a fost apreciat pozitiv de către toți participanții.

CALM, AUTONOMIE LOCALĂ REALĂ

Vlad Filat, prim-ministrul

„NOI NU SUNTEM ÎN BĂRCI DIFERITE, SARCINA ESTE UNA COMUNĂ”

Stimați colegi, înainte de a trece la ordinea de zi, în continuarea discuțiilor care le-am avut în cadrul ședinței guvernului de săptămâna trecută, care vizează relațiile dintre administrația publică centrală și administrația publică locală și înțelegerea la care am convenit cu colegii din cadrul APL, astăzi, în ședință de guvern, urmează să aprobăm două proiecte de legi, unul care prevede retragerea unei inițiative legislative care vizează salarizarea pentru cei care dețin funcții de demnitate publică și să aprobăm un alt proiect de lege care vizează majorarea cu până la 48 % a salariilor pentru aleșii locali. Aceste surse sunt prevăzute atât în bugetele deja aprobate și vor fi asigurate din contul transferului către autoritățile locale. Am convenit să venim cu ajustări la mai multe hotărâri de guvern, unele dintre care urmează să fie și abrogate cu ar fi: Abrogarea hotărârii de guvern 698 și 688, care vizează organigramele, atât ale autorităților locale de gradul întâi, cât și ale celor de nivelul al doilea. Vom discuta acest lucru și nu cred că vor fi probleme la asemenea decizii în cadrul ședinței guvernului de săptămâna viitoare. Urmează să ajustăm legislația care vizează activitatea sub aspect logistic, cum ar fi: excluderea normativelor vizând abonamentele telefonului de serviciu, utilizarea automobilelor de serviciu, un șir de modificări care vizează procesul de achiziții publice ș.a. Eu cred

că sarcina guvernului este de a asigura o disciplină bugetară, dar nu de a interveni în modul cum sunt gestionate aceste resurse. Vreau să vă spun că am ajuns la un compromis, urmează ministrul de Finanțe, Veaceslav Negruță, să vină repetat cu o inițiativă legislativă pentru o ajustare. Chiar dacă anul trecut am avut așa o inițiativă și nu a fost acceptată în Parlament, eu cred că de data asta noi vom veni cu argumente suplimentare. Pe de o parte, ca să oferim un grad de transparență mai sporit și condiții, în urma cărora colegii din autoritățile locale să-și poată desfășura activitatea. Mai avem de ajustat un șir de acte legislative, inclusiv și cele ce țin de oferirea posibilității ca cei din autoritatea locală să poată beneficia și de diferite sporuri, dar reieșind din posibilitățile pe care le oferă bugetul. Sigur, și implementarea proiectelor de legi inițiate, inclusiv cea privind finanțele publice locale, trebuie de continuat. Urmează să perpetuăm colaborarea în vederea adoptării de către guvern și, ulterior, în Parlament, a legilor ce vizează patrimoniul public local, administrarea resurselor, schimbarea destinației terenurilor și un șir de multe alte acte legislative. Totodată, vreau să vă rog să asigurăm o conlucrare mai eficientă cu cei care muncesc în autoritățile locale. Noi nu suntem în bărci diferite sau nu avem sarcini diferite, sarcina este una comună. Și vreau să vă spun că într-o comunicare suficientă și eficientă putem rezolva mai multe probleme care vizează cetățeanul. O situație care urmează să o rezolvăm cât de rapid posibil se referă la activitatea tuturor funcționarilor publici. Este vorba de articolele 329 și 327 ale Codului Penal. Și dacă este să ne uităm în istoric, nu cred că a fost cineva din administrația publică locală sau chiar din cea centrală să nu fi fost atins de aceste articole. Eu sunt nici de departe pentru ideea ca să creăm condiții, în baza cărora funcționarii să nu-și facă datoria, dar nici bătă administrativă nu trebuie să fie.

FINANȚE PUBLICE LOCALE, ÎN PRIMA LECTURĂ

Un proiect de lege care are ca obiectiv să consolideze autonomia administrației publice locale, în corespundere cu prevederile Strategiei Naționale de Decentralizare, a fost aprobat pe 13 iunie de Parlament, în prima lectură. Principalele modificări propuse se referă la sistemul de transferuri către administrația publică locală, care nu va mai fi bazat pe costuri medii normative de cheltuieli pe cap de locuitori, ci pe venituri. O altă modificare propusă în proiect vizează faptul că nu vor mai exista raporturi financiare de subordonare între bugetele locale de nivelul întâi și doi. În funcție de tipul autorităților publice locale, se vor stabili anumite cote de defalcări. De exemplu, pentru municipiile Chișinău și Bălți defalcările vor constitui 45% din impozitul pe venitul persoanelor fizice. Totodată, transferurile cu destinație generală vor fi alocate pe bază de formulă distinctă pentru unitățile administrativ-teritoriale de nivelul I și II.

Proiectul nu a trecut fără scandal în Parlament. Modificările la Legea cu privire la Finanțele publice locale au stârnit nemulțumiri în rândurile deputaților, care au revizuit legea ce ține de bugetele autorităților publice locale. Potrivit ministrului Finanțelor, Veaceslav Negruță, care a prezentat proiectul de lege de la tribuna Legislativului, mecanismele și cadrul legal existente astăzi îngreunează și fac dependente de factorul uman relațiile între bugete de diferit grad:

Veaceslav Negruță, ministrul Finanțelor

„Formula cu care am venit acum, prin modificarea legislației vizavi de finanțele publice locale, face ca acest proces să fie unul transparent, unul bazat pe formule și calcule, pe simulări de situații și cu eliminarea factorului uman și coloratura politică, care există și a existat tradițional în Republica Moldova. Este un proiect, care, dacă să ne uităm în esență, e o mică revoluție în domeniul finanțelor publice locale, care pînă la urmă are și menirea de a asigura autonomia financiară locală. Calculele se fac printr-o simplă formulă care va fi stabilită în lege, este introdusă în calculator, informația inițială se introduce în acest instrument financiar și se calculează suma de care trebuie să beneficieze o localitate sau alta pentru a-și îndeplini funcțiile”.

Totodată, transferurile cu destinație generală vor fi alocate pe bază de formulă distinctă pentru unitățile administrativ-teritoriale de nivelul I și II. Proiectul mai prevede că sistemul de învățământ preșcolar, primar, secundar-general, special și complementar vor fi finanțate prin transferuri cu

”Este un proiect care, dacă să ne uităm în esență, e o mică revoluție în domeniul finanțelor publice locale.”

destinație specială, alocate potrivit legislației. Ministrul Finanțelor a mai declarat că atât Chișinăul, cât și alte localități, vor avea doar de câștigat în urma aplicării noii formule: «Nu va sărăci nicio localitate, pentru că același Chișinău sau Bălți azi, conform simulărilor efectuate, nu sunt pierdanți la aplicarea noii formule».

Comuniștii au acuzat Coaliția pentru guvernare Pro-Europeană de faptul că noile modificări vor duce la majorarea taxelor locale: „Acolo nu ai pe cine impozita, dvs. cunoașteți cine a rămas la sate, cine acolo lucrează și ce impozite sunt în stare să plătească. Puneți punct pe autonomia locală și pe descentralizarea despre care vorbiți atât de mult”, a menționat Gheorghe Anghel, deputat PCRM.

Nici liberalii lui Mihai Ghimpu nu s-au arătat încântați de proiect. Asta pentru că, potrivit legii, 45 la sută din venitul persoanelor fizice acumulat în bugetele municipiilor Chișinău și Bălți vor ajunge într-un fond special destinat localităților cu acumulări reduse.

Valeriu Munteanu, deputat PL

„Se încearcă să fie sărăcit bugetul ca pe urmă să vină să se spună că cineva nu se isprăvește. Bani acumulați în Chișinău sunt dați în extremități pentru că așa ați

”Banii de denivelare trebuie să fie din Bugetul de Stat.”

hotărât dvs. Banii de denivelare trebuie să fie din Bugetul de Stat, nu dintr-un fond de unde luăm, din Chișinău.”

Primarul general al municipiului

Deputații au votat în prima lectură Legea privind Finanțele Publice Locale

Chișinău, Dorin Chirtoacă, în același timp vicepreședinte CALM, a salutat votarea în prima lectură a Legii. Totodată, primarul a menționat necesitatea ajustării prevederilor legii în ceea ce privește municipiul Chișinău, având în vedere statutul de capitală și necesitățile evident mai sporite față de municipiul Bălți. Potrivit prima-

rului de Chișinău, respectivele modificări ale legislației vor impulsiona activitatea APL și vor aduce revirimentul atât de mult așteptat. Totodată, Legea ar trebui revizuită, deoarece în municipiul Chișinău aplicarea acesteia, în forma ei actuală, ar determina un prejudiciu la buget de circa 1,7 miliarde lei.

Dorin Chirtoacă, primarul municipiului Chișinău

În opinia primarului capitalei, ca și efect al acestei modificări de lege este modificarea modalității de organizare a sistemului educațional din Republica Moldova, prin centralizarea acestuia, deși tendința europeană este de descentralizare. „Efectul celei din urmă reforme pentru Chișinău și

”Noile modificări înseamnă sărăcirea bugetului municipiului Chișinău.”

anume salarizarea angajaților din domeniul învățământului, înseamnă luarea a 1,7 miliarde lei din Bugetul municipiului Chișinău, ca mai apoi, sub formă de transferuri pentru educație, să fie întorși doar circa 1 miliard lei. Astfel, diferența dispăre, fiind luată în bugetul de stat”, a conchis primarul.

Veronica Herța - șefa Direcției Generale Finanțe din cadrul Primăriei Chișinău

La rândul său, Veronica Herța, șefa Direcției Generale Finanțe din cadrul Primăriei Chișinău, a menționat că, în formă finală, Legea ar trebui să suporte anumite ajustări în ceea ce privește politicile financiare aplicate în municipiul Chișinău: „Municipalitatea nu e împotriva legii și acest lucru trebuie înțeles clar. Este o lege multășteptată, care oferă posibilități multiple APL. Credem că acest document și aceste prevederi vor diminua și chiar elimina imixtiunea politicului în repartizarea transferurilor către bugetele de nivelul 1 și 2. În situația în care cheltuielile APL vor fi direct dependente de volumul venitului, autoritățile locale vor fi

”Este o lege multășteptată, care oferă posibilități multiple APL, dar în ceea ce privește Chișinăul e nevoie de ajustări.”

motivate să câștige bani, ceea ce este un lucru foarte bun. E un proiect de lege, sperăm că în formă de lege va fi mai bună. Există un indicator extraordinar de bun – capacitatea fiscală pe cap de locuitor. Am făcut o estimare pe exemplul UTA Găgăuzia. Astfel, doar defalcările care urmează să fie acumulate, raportate la numărul de locuitori, ar reprezenta un venit de 317 lei pentru fiecare. Asta, în condițiile în care, potrivit bugetului executat pentru 2012, am avut situația când în municipiul Chișinău s-au cheltuit doar

2,99 de lei. Faptul că dispar defalcările de la taxa Fondului Rutier este o problemă pentru întreaga republică. Dacă până la acest moment, fiecare unitate administrativ-teritorială primea câte 50 la sută din Fondul, asigurându-și o sursă stabilă, în proiectul adoptat în prima lectură nu este așa ceva. Conform cadrului legal vechi, municipiul

Chișinău obținea 100 de procente din impozitul pe venitul persoanelor fizice, 50 procente din impozitul persoanelor juridice și 50 la sută din taxa Fondului Rutier. Acum, potrivit noului proiect de lege, municipiul Chișinău îi revine doar 45 la sută din impozitul pe venit al persoanelor fizice. Astfel, partea de venituri se micșorează”.

Veaceslav Ioniță, președintele Comisiei parlamentare pentru economie, buget și finanțe

Președintele Comisiei parlamentare pentru Economie, Buget și Finanțe dă asigurări că Legea ar putea suporta anumite modificări, după discuțiile cu reprezentanții primăriei Chișinău: „Așteptam ca Legea să fie votată încă din 2005-2006. E o problemă foarte mare și cred că acest proces, care a început acum, este unul benefic, dar va fi nevoie de vreo 2-3 ani de ajustare. După ce a fost votat în prima lectură, nu avem foarte mult timp la dispoziție. Împreună cu CALM, cu autoritățile municipiului Chișinău, sectorul asociativ, vom avea mai multe tipuri de întâlniri, ca să scoatem orice dubii. Comisia pe care o conduc va lua în considerație toate observațiile. Orice lege, în cazul în care apar disensiuni, poate fi oprită, astfel

”Cu certitudine, trebuie să-i auzim pe toți, de aceea mai multe aspecte ar putea fi revăzute.”

ca să scoatem toate întrebările. Cu certitudine, trebuie să-i auzim pe toți. De aceea, vom asculta tot ce-și dorește municipiul Chișinău, ce-și doresc alte autorități, ca să luăm o decizie comună. Important e să dăm primarilor semnalul că această autonomie visată este una reală. Birocrații se cam opun atunci când trebuie să modeleze, dar anumite subiecte vor fi revizuite”.

Chiar dacă susțin ideea unor prevederi speciale pentru capitală, reprezentanții CALM spun că, în fond, modificările cuprinse în Legea privind Finanțele Publice Locale vor influența pozitiv dezvoltarea localităților, dar și vor atrage investiții. În plus, aceștia atrag atenția asupra faptului că negocierile asupra ajustărilor trebuie organizate în termene restrânse, astfel încât adoptarea în lectură finală a Legii să nu fie tergiversată:

Viorel Furdul, director executiv CALM

„Mă bucură faptul că nu există divergențe serioase în ceea ce privește modificările operate, dar mai ales că nimeni nu neagă importanța acestei legi. Majoritatea reprezentanților APL și autorităților centrale înțeleg situația și susțin aplicarea cât mai grabnică a acestor măsuri. Fără aceste modificări putem rata momentul democrației locale. Țara noastră a făcut demersuri către Consiliul Europei pentru ca să fim scoși de sub monitorizare. Vreau să vă spun că, fără această Lege îmbunătățită, fără o autonomie financiară reală, consfințită și de Carta Europeană, șansele noastre sunt minime. CALM, în calitate sa de for al APL, simte o susținere. Dar există anumite probleme de ordin tehnic, care-i plasează pe unii în categoria perdanților, dezavantajilor. Pur și simplu trebuie găsite soluții, cum e în cazul municipiului Chișinău. Nu vedem o problemă. Dar pentru toate aceste ajustări avem o perioadă foarte scurtă la dispoziție. Dacă nu adoptăm Legea în

”Dacă nu adoptăm legea în regim de urgență, riscăm să stopăm procesul de descentralizare.”

regim de urgență, riscăm să stopăm procesul de descentralizare. Pe noi ne deranjează faptul că apar zvonuri că s-ar încerca amânarea implementării noilor prevederi. Orice tergiversare e distrugătoare pentru întreg domeniul. Totodată, APL așteaptă deja de prea mult timp schimbarea. Această lege va genera mai multe întrebări, precum consolidarea veniturilor, stimularea autorităților publice locale de a folosi cât mai rațional potențialul economic local și, în plus, de a atrage investiții în ceea ce privește probabilitatea majorării unor taxe și impozite, vreau să spun că nici situația actuală, atunci când zeci de ani nu se modifică anumite impozite în timp ce nevoile cetățenilor cresc, nu mai merge. Un lucru e cert, este nevoie de un dialog continuu, de discutarea detaliată a tuturor aspectelor, la o masă rotundă cu reprezentanții autorităților de diferite niveluri, astfel încât deciziile luate să fie perfecte și acceptabile din punctul de vedere al potențialului de dezvoltare a comunităților”.

Pentru a intra în vigoare, proiectul de lege trebuie să fie votat și în lectura a doua.

DESCENTRALIZAREA, PE AGENDA AUTORITĂȚILOR

Lurie Leancă, prim-ministru

D-le prim-ministru, Strategia națională de descentralizare a fost adoptată anul trecut, în luna aprilie. Cum decurge realizarea Strategiei? Se regăsește domeniul respectiv printre prioritățile Guvernului pe care îl conduceți?

Descentralizarea rămâne o prioritate indiscutabilă a Guvernului Republicii Moldova. În Programul de guvernare, am ales o abordare cuprinzătoare, punând accent pe modernizarea concomitentă a administrației publice locale și centrale. Pentru noi, descentralizarea înseamnă îmbunătățirea vieții oamenilor la nivel local prin asigurarea autonomiei primăriilor, modificarea modalității de finanțare a acestora, participarea largă a cetățenilor în viața comunităților și, în consecință, dezvoltarea durabilă a tuturor satelor și comunelor din țară. Am primit semnale pozitive de la partenerii de dezvoltare după adoptarea Strategiei naționale de descentralizare – vedeți, de exemplu, raportul de progres al Republicii Moldova în cadrul Politicii Europene de Vecinătate din martie anul curent – și, bineînțeles, nu trebuie să ne oprim acum. Echipele de lucru au elaborat deja proiectul Strategiei de descentralizare în educație, care este, la rândul său, parte a reformei din educație. Sunt în proces de elaborare strategiile sectoriale de descentralizare a serviciilor. Se lucrează la descentralizarea patrimonială și delimitarea clară a competențelor autorităților locale și centrale. Am făcut progrese importante în descentralizarea financiară. Așteptăm implicarea cât mai activă a tuturor ministerelor, agențiilor guvernamentale și a altor instituții de stat în acest efort pentru a realiza ceea ce ne-am propus: primării puternice în toate localitățile țării, servicii mai bune și mai accesibile oferite la nivel local și oameni mai implicați în luarea deciziilor în comunitățile lor.

Ați menționat descentralizarea financiară. Totuși, se pare că nu toți primarii sunt de acord cu noua formulă de transferuri de la nivelul central la cel local, prevăzută în modificările la Legea finanțelor publice locale.

În realizarea acestei reforme, ne conducem de ideea că în Moldova se poate trăi bine și de parte de capitală. Iar acest lucru poate fi realizat dacă revizuim formula de transferuri de la nivel central către primării, și facem aceste transferuri mai echitabile, eliminând factorii ce încurajează corupția la nivelul autorităților raionale și locale. Legea finanțelor publice locale în redacție nouă, votată de Parlament în prima lectură acum două săptămâni, prevede o formulă de transferuri către bugetele locale după număr de locuitori și capacitate fiscală. Sperăm că forul legislativ va reuși să adopte legea în lectură finală în timp util, astfel încât toate cele aproape 900 de primării din Moldova să beneficieze de transferuri mai echitabile la bugetele locale și fonduri mai ample, deja începând cu anul 2014. În consecință, majoritatea primăriilor vor avea bugete mai mari și mai autonome. Acest lucru le va permite să atragă și fonduri suplimentare pentru dezvoltare – din programe europene sau

”Descentralizarea înseamnă îmbunătățirea vieții oamenilor la nivel local.”

prin investiții private – ce vor avea un impact corespunzător: crearea locurilor de muncă în teritoriu.

Ați prezidat vineri ședința Comisiei Paritare pentru implementarea Strategiei naționale de descentralizare. Ce s-a discutat la Comisie?

La ședința din 28 iunie, am audiat rapoartele de progres privind elaborarea strategiilor de descentralizare sectorială ale Ministerelor Economiei, Educației, Finanțelor și Muncii. Am agreat metodologia de evaluare a capacităților autorităților publice locale. Această metodologie ne va permite să estimăm cât de eficiente sunt, în prezent, cele aproape 900 de primării din Moldova, pentru a avea o idee clară asupra sistemului general, și pentru a putea pregăti mai informat acțiunile de intervenție. La sfârșitul reuniunii, am trasat prioritățile instituțiilor implicate în reformă pentru următoarea perioadă. Am îndemnat ministerele de resort și Cancelaria de Stat să-și sporească eforturile pentru elaborarea și aprobarea, până la sfârșitul acestui an, a tuturor strategiilor sectoriale de descentralizare, prevăzute de Strategia națională, astfel încât ele să poată fi realizate în următorii doi ani.

Dle prim-ministru, care este finalitatea realizării Strategiei? Ce ne dorim să obținem după realizarea reformei de descentralizare?

Noi pornim de la premisa că toți cetățenii Republicii Moldova – femei, bărbați, grupuri vulnerabile – au dreptul să primească servicii locale de calitate, să poată trăi și munci acasă, și acesta este scopul urmărit de Guvern în realizarea descentralizării. Statul trebuie să își asume această responsabilitate pe care o are în fața cetățenilor și să dezvolte politici, să aloce competențe și resurse în așa fel încât furnizarea serviciilor să devină o realitate în scurt timp, promovând oportunitățile economice și deschiderea noilor locuri de muncă la nivel local.

Este necesar să înțelegem în ce măsură fiecare autoritate locală are capacitățile materiale, umane și financiare pentru îndeplinirea responsabilităților încredințate, ca apoi să adoptăm politicile cele mai adecvate pentru stimularea celor mai capabili sau pentru ajutorarea sau restructurarea celor care nu dispun de capacități suficiente, respectând autonomia locală.

Veți reuși să realizați pe deplin reforma de descentralizare până la sfârșitul mandatului acestui Guvern?

Reforma sistemului de administrare locală este un proces de durată lungă. Ea presupune și o revizuire periodică a impactului schimbărilor efectuate. Ne vom strădui să implementăm cele mai importante sarcini prevăzute de Strategia națională de descentralizare în perioada mandatului nostru, astfel încât schimbările să fie pozitive și ireversibile. Pentru noi este important ca noile legi, reguli, competențe, servicii și abordări în autonomia administrației locale să fie aprobate și funcționale până în 2015, când vor avea loc alegeri locale generale. Astfel, vom asigura noilor alegeri locali un sistem al administrației publice locale nou, mai bine pus la punct și mai eficient.

APLauze ➤ istorii de succes

NEXPO 2013 – Acolo unde ideile se întâlnesc!

Pe 20 iunie 2013, la Chișinău, în incinta Institutului Municipal, Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM), în parteneriat cu Rețeaua Asociațiilor Autorităților Locale din Sud-Estul Europei (NALAS), a organizat evenimentul național de promovare a Târgului Internațional al Municipalităților NEXPO 2013, care a întrunit circa 100 reprezentanți ai autorităților publice locale de nivelul unu, precum și reprezentanți ai mediului de afaceri în domeniul eficienței energetice și energiei regenerabile.

Târgul Internațional al Municipalităților NEXPO, care va avea loc în Rijeka și Opatija, Croația, la 25-27 septembrie 2013 este cel mai mare și cel mai important eveniment al municipalităților din Europa de Sud-est, care reunește autoritățile locale, asociațiile autorităților locale, agențiile de dezvoltare, societatea civilă și întreprinderile din Europa de Sud-est și dincolo. Printre alte activități, în acest an NEXPO va oferi oportu-

nități multiple pentru autoritățile locale să se întâlnească cu reprezentanți din sectorul de afaceri pentru a atrage investitori, cu un accent special pe proiecte în domeniul eficienței energetice și utilizarea surselor regenerabile de energie. Organizatorii se așteaptă a reuni peste 4000 de participanți la Centrul Sport Zamet în Rijeka, un spațiu expozițional de 4000 m². În cadrul evenimentului național de promovare a fost prezentat

programul și oferta NEXPO 2013, precum și platforma de creare a parteneriatelor între autoritățile

locale și mediul de afaceri.

În acest context, Dl. *Tinică Alexandru, Primar de Șoldănești, Dl. Cociu Vladislav, Primar de Carașeni, D-na Țurcanu Silvia, Primar de Chișcăreni și D-na Știrbeț Silvia, Primar de Văleni* au venit în fața colegilor cu un scurt rezumat al experienței de la primul NEXPO ce a avut loc în 2011 în Sarajevo, Bosnia și Herțegovina. Primarii au menționat că acest târg a creat noi oportunități de promovare a localităților pe care le reprezintă și a oferit posibilitatea încheierii de noi parteneriate de succes atât cu reprezentanții mediului de afaceri, cât și cu reprezentanții autorități-

le locale din sud-estul Europei, în vederea preluării bunelor practici și dezvoltării comunităților și armonizării acestora la standardele Europene.

În finalul întrevederii, toți participanții au fost invitați să beneficieze de avantajele acestui Târg, iar mai mulți primari și reprezentanți ai autorităților publice locale din Moldova și-au exprimat interesul pentru participarea și promovarea comunităților pe care le reprezintă la nivel internațional, iar experiența colegilor în cadrul evenimentului precedent i-a încurajat să valorifice oportunitățile pe care le va oferi NEXPO 2013.

APLic ➤ proiecte pentru primăria ta

ENERGIE ȘI BIOMASĂ ÎN REGIUNEA DE SUD

Proiectul Energie și Biomasă în Republica Moldova cuprinde o mare parte din Regiunea de sud și își propune să contribuie la crearea unui sistem sigur, competitiv și durabil de producere a energiei din surse regenerabile, în special, biomasă și deșeurii agricole. Proiectul va spori consumul de energie din surse regenerabile preponderent în instituțiile publice și gospodăriile casnice din comunitățile rurale. Acest lucru va conduce la crearea unor piețe funcționale a tehnologiilor de procesare a biomasei ce vor asigura durabilitatea intervențiilor proiectului și după încheierea acestuia. Vor fi create noi locuri de muncă și asigurate noi surse de venit în

urma stabilirii unor canale de distribuție a combustibilului din biomasă, la nivel local și regional.

Bugetul total al proiectului este de 14.56 milioane EURO, acordați de Uniunea Europeană (14 milioane) și PNUD Moldova (560, 000 EURO). Perioada de implementare fiind 2011-2014.

TREI RAIONE ALE REGIUNII SUD VOR BENEFICIA DE PE URMA PROIECTULUI

În Regiunea de Sud trei raioane se vor număra printre beneficiari în urma proiectului. Cele 17 comunități rurale ce își vor conecta instituțiile publice la sisteme de energie pe bază de biomasă în cadrul Proiectului Energie și Biomasă sunt: Ermoclia, Olănești, Palanca, Viișoara, Talmaz, Copceac, Popeasca, Crocmaz, Răscăieți (rl Ștefan Vodă), Cazangic, Seliște, Sărata Nouă (rl Leova), Antonești, Țiganca, Lărguța (rl Cantemir). Astfel, mai mult de 13.400 de persoane, dintre care aproape 5.000 copii, își vor spori confortul termic datorită unor noi echipamente termice de producere a energiei din biomasă.

PROIECTUL VA ACOPERI TOATE RAIONELE REPUBLICII MOLDOVA PÂNĂ ÎN 2014

Cea mai mare parte a cheltuielilor instalării sistemelor termice va fi acoperită de proiect, comunitatea contribuind cu

minim 15% din costul total. Comunitățile rurale au fost selectate în baza unor criterii prestabilite și în cadrul unui proces etapizat, competitiv și transparent. În fiecare raion vor fi organizate întrevederi publice de prezentare a proiectului, comunitățile rurale fiind încurajate să valorifice șansa de a instala în instituțiile publice sisteme eficiente de încălzire pe bază de paie.

Republica Moldova este dependentă de importurile de energie, peste 95% din necesarul energetic al țării, în mare combustibili fosili, fiind asigurat din importuri.

În total, 11 școli, 10 grădinițe și un centru comunitar vor fi încălzite pe timp de iarnă cu energie produsă local.

<http://adrsud.md/>

POLITICA TARIFARĂ ȘI ACCESUL GRUPURILOR VULNERABILE LA SERVICIILE DE APROVIZIONARE CU APĂ ȘI CANALIZARE, În cadrul primei ședințe a comisiei de specialitate a CALM!

„Accesul la servicii de alimentare cu apă și cu canalizare pentru grupurile vulnerabile și respectarea egalității de gen”

- aceasta a fost tematica primei ședințe a Comisiei de specialitate din cadrul CALM pe probleme sociale, care și-a desfășurat lucrările miercuri, 29 mai 2013 în incinta sediului CALM. La inițiativa Congresului Autorităților Locale din Moldova evenimentul a găzduit peste 20 de reprezentanți ai autorităților publice locale din 10 raioane ale republicii, primari de la primul la al șaselea mandat, consilieri locali și specialiști în domeniul asistenței sociale. Scopul acestei ședințe a fost identificarea problemelor accesului grupurilor vulnerabile la servicii de apă și canalizare, experiențelor de implementare în practică a aspectului egalității de gen și grupurilor vulnerabile în politica tarifară existentă.

În debutul ședinței dl. Ion BESCHIERU, Expertul juridic CALM, a prezentat Regulamentul de Activitate a Comisiei de Specialitate și a menționat: „Congresul Autorităților Locale din Moldova a organizat mai multe comisii de specialitate pe diferite domenii asemănătoare celor din consiliile locale, deoarece CALM primește zilnic foarte multe solicitări de avize, și câteodată nu este suficient ca APL-le să fie consultate la telefon sau e-mail, de aceea pe avize importante este necesar să fie convocate astfel de comisii de specialitate pentru a asigura opinia autorităților publice locale pe

direcțiile de activitate în domeniul respectiv.»

De asemenea Dl. Ion Beschieru a prezentat succint avizul CALM la proiectul de lege nr.122 din 18 martie 2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, care a parvenit la solicitarea Comisiei parlamentare pentru administrație publică și dezvoltare regională a Parlamentului Republicii Moldova, proiectul avizului fiind elaborat în urma consultărilor CALM cu membrii săi și a analizei prevederilor documentului în cauză prin prisma respectării drepturilor autorităților locale și principiilor de organizare și funcționarea a administrației publice locale.

În continuarea ședinței Dna. Nadejda DARIE, Expert CALM pe egalitatea de gen și mobilizarea comunitară, a accentuat importanța abordării problematicei ac-

cesului grupurilor vulnerabile și aspectele egalității de gen în furnizarea serviciilor de alimentare cu apă și canalizare și incluziunea acestora în politica tarifară.

În continuarea ședinței Dna Nadejda DARIE, Expert CALM pe egalitatea de gen și mobilizarea comunitară, a prezentat concluziile de la masa rotundă care sa desfășurat pe data de 17.04.2013 cu genericul „**Accesul grupurilor vulnerabile la Serviciile de Alimentare cu Apă și Canalizare (AAC)**”, accentuând importanța abordării problematicei respective în furnizarea serviciilor de alimentare cu apă și canalizare și incluziunea acestora în politica tarifară.

În cadrul ședinței fiecare din participanți a avut posibilitatea să prezinte propria experiență în ceia ce privește problematica accesului la serviciile de apă și canalizare și stabilirea politicii

tarifare pentru grupurile vulnerabile din localitatea ce o reprezintă și să povestească despre soluțiile identificate pentru fiecare problemă în parte. Acest fapt a permis identificarea și evaluarea riscurilor, provocărilor și stadiilor de implementare a conceptelor egalității de gen și a grupurilor vulnerabile în accesul la serviciile de apă și canalizare din Moldova, precum și modalitățile de includere a acestora în politica tarifară adoptată la nivel local. Primarii au atras o deosebită atenție asupra faptului că de multe ori din considerente economice și financiare posibilitățile autorităților locale de a include grupurile vulnerabile sunt limitate, deoarece Autoritățile centrale oferă competențe dar nu și posibilități financiare care să acopere aceste competențe. Cu toate acestea, autoritățile publice locale sunt singurele instituții care

lucrează direct cu populația și încercă din puținul de care dispun să țină cont de aceste grupuri în politica tarifară, în condițiile când guvernul central, necunoscând situația din teritoriu, încercă să răpească de la APL prerogativa de a spune ultimul cuvânt în aprobarea tarifelor. De asemenea Primarii au atras atenția asupra faptului că

La finele ședinței participanții au menționat necesitatea identificării unui model de calcul și aprobare a tarifului pentru serviciile de apă și canalizare cu luarea în considerație a grupurilor vulnerabile și asigurarea accesului acestora la serviciile menționate mai sus. Precum și o stabilire mai clară a criteriilor de identificare a persoanelor care sunt incluse în „grupurile vulnerabile», deoarece de multe ori politica de asistență socială favorizează unele persoane apte de muncă să stea în rând după ajutor social. De asemenea participanții la ședință au scos în evidență importanța consultărilor la toate etapele cu APL-le, deoarece doar ei cunosc mai bine problemele din teren și pot oferi informații obiective despre situația reală.

Este important de menționat că CALM încurajează și facilitează prin asemenea inițiative mentoratul, schimbul de experiență și bunele practici între primării, în vederea identificării celor mai optime soluții de dezvoltare atât la nivel local, cât și cel central, iar opinia CALM este reprezentativă deoarece vociferează opinia majorității APL-lor din Republica Moldova.

MINISTERUL MEDIULUI A ELABORAT ȘI A EXPUS OPINIEI PUBLICE PENTRU DISCUȚII PROIECTUL STRATEGIEI DE ALIMENTARE CU APĂ ȘI SANITAȚIE A REPUBLICII MOLDOVA (AAS) PENTRU ANII 2014-2027

Strategia AAS se bazează pe documente cheie aprobate la nivel național, cum sunt Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului (revizuite în anul 2007), Strategia Națională de Dezvoltare 2008-2011, Strategia Națională de Dezvoltare Regională 2010-2012, țintele și termenii de implementare din cadrul Protocolului Apa și Sănătatea, aprobat prin ordinul comun al Ministrului Sănătății și Ministrului Mediului (20.10.2010).

Strategia AAS are scopul de a prezenta un traseu actualizat și detaliat pentru dezvoltarea sectorului AAS atât pe termen scurt (3-5 ani, până în 2017) cât și pe termen mai lung (6-15 ani, până în 2027).

Strategia AAS are ca obiectiv general, crearea unui cadru de planificare pentru asigurarea graduală a accesului la apă sigură și sanitație adecvată pentru toate localitățile și populația din Republica Moldova, până în anul 2027, contribuind astfel la îmbunătățirea sănătății, demnității și calității vieții și susținând dezvoltarea economică a țării.

Obiectivul general al Strategiei AAS, poate fi atins prin punerea în practică a următoarelor obiective specifice:

1. Decentralizarea serviciilor publice de alimentare cu apă și sanitație Responsabilitatea organizării și funcționării serviciilor publice de alimentare cu apă și sanitație revine autorităților locale. Sunt necesare măsuri de îmbunătățire a performanțelor operaționale și financiare ale companiilor prestatoare de servicii AAS în vederea creșterii siguranței și calității serviciilor asigurate populației.

2. Extinderea sistemelor centralizate de alimentare cu apă și sanitație și creșterea gradului de acces al populației la aceste servicii. Gradul redus de echipare tehnico – edilitară ca și lipsa surselor în anumite zone îngreunează accesul populației la serviciile de alimentare cu apă și canalizare supuse controlului și monitorizării autorităților. Trebuie luate mă-

suri de extindere a sistemelor de alimentare cu apă și canalizare centralizate și creșterea gradului de acces al populației la aceste servicii.

Ținta pentru primii cinci ani este de a atinge o acoperire cu infrastructură AAS pentru 30% din populația neconectată din zonele urbane și 20-25% pentru populația neconectată din zonele rurale.

3. Promovarea principiilor economiei de piață și atragerea capitalului privat. Serviciile publice de alimentare cu apă și sanitație au caracter de monopol determinat de situația de clienți captivi a beneficiarilor racordați la sistemele centralizate. Pentru asigurarea concurenței, se vor iniția măsuri de punere în competiție a operatorilor de servicii, a capitalurilor de finanțare și a managementului. Datorită constrângerilor bugetare, finanțarea din fonduri publice este mică, și atragerea capitalului privat este o necesitate stringentă prin realizarea unor parteneriate de lungă durată între autoritățile publice locale și investitorii privați în vederea investițiilor.

ÎN LOC DE DESCENTRALIZARE – CENTRALIZARE!

Proiectul legii privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare stârnește controverse între administrația centrală și cea locală!

Pe 26 iunie 2013, la Chișinău în incinta sediului Ministerului Agriculturii și Industrie Alimentară la inițiativa *Comisiei Parlamentare pentru Administrație Publică și Dezvoltare Regională*, prezidată de dl. Eduard Mușuc a fost organizată dezbateri publice asupra proiectului de Lege nr. 258 din 14.06.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, elaborat de către Ministerul Mediului de comun acord cu Asociația "Moldova Apă-Canal". Evenimentul a întrunit peste 40 de reprezentanți ai Parlamentului, Ministerului Mediului, Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, Agenția "Apele Moldovei", Asociația „Moldova Apă - Canal”, S.A. „Apă - Canal” din Chișinău și republică, Congresul Autorităților Locale din Moldova, precum și reprezentanți ai Administrației Publice Locale.

Autorii proiectului de lege susțin că, în majoritatea cazurilor, modul de stabilire a tarifelor pentru apă este politizat. De aceeași părere sunt și reprezentanții Agenției "Apele Moldovei".

"În majoritatea cazurilor, organele administrației publice locale tergiversează aprobarea

tarifelor. În medie pe republică, cheltuielile sunt acoperite doar la nivel de 65%. Ca rezultat, peste 90 întreprinderi activează cu pierderi financiare", a declarat **directorul Întreprinderii "Apele Moldovei", Marin Adam.**

Din aceste motive proiectul de lege menționat prevede modalitățile de finanțare, licențiere și de reglementare a serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare. Conform proiectului, autoritatea de reglementare competentă în domeniul tarifării și licențierii pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare este Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE).

În același timp ANRE nu este încă pregătită pentru preluarea competenței.

"În prezent ANRE nu poate

prelua competența până când nu este elaborată o concepție clară în domeniul Aprovizionării cu Apă și Canalizare și delimitate abordările care vor fi folosite – spre centralizarea serviciului sau descentralizare", a declarat **directorul ANRE, Victor Parlicov.**

Este important de menționat faptul că unele aspecte reglementate de proiectul legii cu privire la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare au fost intens discutate în contextul descentralizării și consolidării autonomiei locale, care, nu trebuie să fie ignorate ci trebuie să fie luate în considerare la definitivarea proiectului de lege privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.

La rândul său, reprezentanții administrațiilor publice locale spun că **proiectul de lege încal-**

că principiul autonomiei locale.

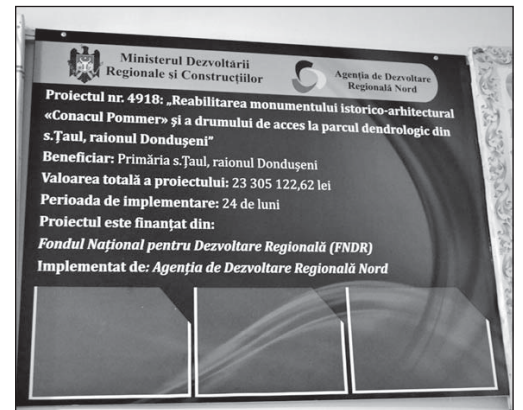
"Acest proiect de lege nu numai că nu se încadrează în logica evenimentelor și a actelor normative din ultima perioadă de timp și care vizează programul de guvernare la capitolul descentralizare, dar și contravine flagrant principiului autonomiei locale și subsidiarității, îndepărtând cetățenii și reprezentanții săi locali aleși de procesul decizional. Mai mult ca atât, în prezent asistăm la un proces tot mai accentuat de centralizare a mai multor competențe ale APL. Dacă acum se mai ia dreptul APL de a decide în problema tarifelor la apa, atunci unde os a ajungem mai departe? Mai luam drepturile APL de a decide în domeniul salubrității, amenajării teritoriului etc. și atunci ce mai rămâne din autoritate publică

locală, guvernare locală?", este de părere **directorul Executiv a Congresului Autorităților Locale din Moldova, Viorel Furdui.**

Potrivit cadrului național și internațional în vigoare, autoritățile publice locale sunt cele care trebuie să dețină întreaga și deplina competență decizională în administrarea treburilor de interes local. De aici CALM a venit cu propunerea de a corela proiectul de lege, la capitolul competenței de stabilire a tarifelor, cu principiile autonomiei locale și ale descentralizării consfințite în cadrul normativ național și internațional, să fie găsit un mecanism care ar respecta principiile autonomiei locale decizionale (care aparține în exclusivitatea autorităților locale respective), în același timp asigurând un mecanism transparent și eficient de ajustare a tarifelor conform criteriilor eficienței economice și financiare.

Într-un final deoarece proiectul a stârnit controverse s-a decis formarea un Grup de lucru, care va lucra asupra propunerilor și recomandărilor făcute asupra Legii privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, armonizând-o la legislația națională și cea europeană în vigoare.

LANSAREA PROIECTULUI DE REABILITARE A CONACULUI POMMER ȘI A DRUMULUI DE ACCES LA PARCUL ȚAUL

Țaul, Dondușeni, 4 iulie 2013. A avut loc ședința de lansare și coordonare a proiectului „Reabilitarea monumentului istorico-arhitectural Conacul Pommer și a drumului de acces la parcul dendrologic din satul Țaul, raionul Dondușeni”.

Ședința a fost prezidată de către directorul Agenției de Dezvoltare Regională Nord (ADR Nord), Ion Bodrug, care, din start, a subliniat importanța colaborării dintre toate serviciile desconcentrate implicate în cadrul proiectului cu aplicantul proiectului - Primăria Țaul - și operatorul economic, care a fost prezentat în cadrul ședinței.

Cu această ocazie au fost prezentate lucrările preconizate pentru prima etapă de implementare a proiectului și anume: restabilirea gardului istoric cu o lungime totală de 387 m, construirea gardului din metal forjat cu o lungime totală de 293 m, construirea euro-gardului cu o lungime totală de 2 807 m, instalarea porții de artă cu porțiță - o unitate,

larea porții fără porțiță - o unitate. Participanții la ședință au discutat și despre semnarea contractului de supraveghere dintre Primăria Țaul și IPS „Ruralproiect», precum și despre prezentarea autorizației de construcție.

Reamintim că obiectivul-cheie al proiectului este reabilitarea infrastructurii zonei turistice Țaul, ce se află în centrul Regiunii de Dezvoltare Nord și poate uni două trasee, conectând astfel regiunea la circuitul turistic național și internațional.

Suma solicitată din Fondul Național pentru Dezvolta-

re Regională (FNDR) este de 23.305.122,62 de lei, ceea ce constituie 100% din costul total al proiectului depus de Primăria Țaul în cadrul Apelului de Propuneri de Proiecte II. Proiectul se înscrie perfect în prioritatea III din Strategia de Dezvoltare Regională Nord - îmbunătățirea factorilor de mediu și a atractivității turistice. Pentru anul 2013, Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale (CNCDR) a aprobat alocarea, din FNDR, a 5 milioane de lei. Proiectul urmează a fi implementat în decurs de 24 de luni.

Estimăm că cca 100 de mii de locuitori din Regiunea de Dezvoltare Nord și cca 3 mii de locuitori din apropierea parcului vor fi beneficiarii direcți ai proiectului. Proiectul poate genera noi activități economice în domeniul turismului și poate face mai atractivă Regiunea de Dezvoltare Nord pentru investitori

Aducem la cunoștință că vineri, 5 iulie 2013, Parlamentul Republicii Moldova a votat, în a doua lectură, transmiterea parcului în gestiunea Primăriei Țaul.

<http://adrnord.md/>

A TREIA ȘEDINȚĂ A GRUPULUI DE LUCRU ÎN CADRUL CELOR 2 PROIECTE PILOT ÎN DEZVOLTARE REGIONALĂ, PE REGIUNEA SUD

Scopul reuniunii a fost de a evalua activitățile întreprinse în scopul îmbunătățirii notelor conceptuale în cele două proiecte de importanță regională - „Facilitarea dezvoltării afacerilor noi prin crearea incubatorului regional de

afaceri în or.Cimișlia” și „Alimentarea cu apă din râul Prut pentru Regiunea de Dezvoltare Sud”. În cadrul ședinței de la Leova din 02 iulie, aplicanții au relatat despre acțiunile întreprinse în acest interval (17 mai-02 iulie) și au stabi-

lit ce acțiuni trebuie să întreprindă până la următoarea convocare.

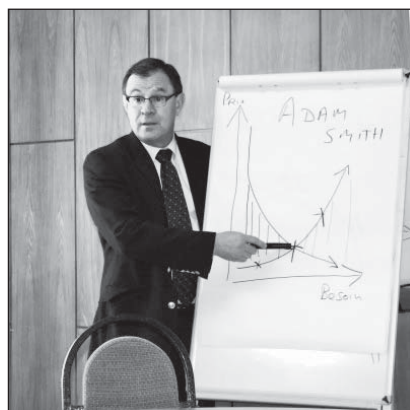
Proiectul „Alimentarea cu apă din râul Prut pentru Regiunea de Dezvoltare Sud” este unul din cele mai mari proiecte cu impact regional, deoarece se extinde în

trei raioane din Regiunea Sud-Cimișlia, Leova și Basarabeasca. Experții europeni Anne Azam Pradeilles și Patrick Noddings au venit cu recomandări din „Experiența Europei în domeniul utilizării apei”, menționând că acest pro-

iect ar putea favoriza atragerea investițiilor externe. În acest context, au fost enumerate principiile pe care se bazează proiectele de Dezvoltare Regională din Uniunea Europeană, împărtășind experiența Franței și României.

A 3-ia ședință a grupului de lucru în cadrul proiectului „Facilitarea dezvoltării afacerilor noi prin crearea incubatorului regional de afaceri în or.Cimișlia”, care s-a desfășurat la data de 3 iulie a fost la fel de productivă. Experții naționali, dar și internaționali au intervenit cu propuneri de a îmbunătăți nota conceptuală elaborată. Dl Igor Malai, lider de proiect C3, șef adjunct al Direcției Generale de Dezvoltare Regională a propus soluții și recomandări, pentru înlăturarea dificultăților întâmpinate. Dl Patrick Noddings a recomandat implicarea în grupul de lucru și a primăriei or.Cimișlia, ca potențial beneficiar în cadrul implementării proiectului «Parcul Industrial din Cimișlia», care tangențial s-ar include și în proiectul «Incubator de afaceri».

În finalul ambelor ședințe s-au stabilit acțiunile concrete care urmează a fi întreprinse până la următoarele ateliere care vor avea loc în luna septembrie.

LOCALITĂȚILE DIN REGIUNEA DE SUD A ȚĂRII – CONCURENTE LA STATUTUL „AUTORITATEA CU CEA MAI BUNĂ PRACTICĂ”

Echipa Programului Bunelor Practici ale autorităților publice locale a efectuat o nouă vizită de documentare în satul Antonești și comuna Plopi din raionul Cantemir, cât și în comuna Sărata Galbenă din raionul Hâncești.

Prima localitate vizitată a fost comuna Plopi, localitate în cadrul căreia circa 130 de persoane cu dizabilități beneficiază de servicii sociale la domiciliu. Aceștia sunt vizitați regulat de specialiștii pe domenii sociale din localitate (asistent social, medic etc.), au acces rapid și de calitate la serviciile publice oferite de primărie și au posibilitatea de a vizita instituțiile medicale din raion sau republică. Proiectul este o inițiativă a primăriei, în parteneriat cu AO „Prosperitate” și locuitorii comunei. „Putem considera această practică ca fiind una: relevantă, deoarece au fost acoperite necesitățile reale ale beneficiarilor; eficientă, căci resursele prevăzute au fost utilizate rațional; utilă fiindcă a reușit să schimbe mentalitatea populației și a ridicat nivelul de bunăstare a acestora și nu în ultimul rând, practica are durabilitate”, a declarat primarul localității, Gheorghe Popa. Proiectul „Susținerea femeilor și bărbaților cu dizabilități grave din comuna Plopi” a fost finanțat de Entitatea Națională Unite pentru Egalitatea de Gen și Abilitarea femeilor (UN Women) în cadrul Programului Comun de Dezvoltare Locală Integrată (PCDLI) implementat de Guvernul Republicii Moldova, cu asistența PNUD și UN Women și suportul financiar al Guvernului Suediei. Costul total al proiectului constituie 132 710 lei. Comuna Plopi a fost una din autoritățile premiate de Programul Bunelor Practicii în anul 2010. În perioada 2007 până în prezent, în această localitate au fost implementate peste 30 de proiecte, majoritatea fiind finanțate prin fonduri externe.

Tot în raionul Cantemir se află și satul

Antonești. Aici a fost montată o centrală termică care funcționează în bază de biomasă locală și a fost schimbat tot sistemul de încălzire. Totodată, au fost instalate ferestre și uși de termopan. De noile condiții instalate la instituția de învățământ beneficiază cei aproape 130 de elevi din localitățile Antonești și Leca, precum și cadrul didactic și cel auxiliar care activează în cadrul gimnaziului. În prezent, sunt încălziiți 2000 metri pătrați. Proiectul de modernizare a gimnaziului prin implementarea conceptelor de eficientizare a energiei la nivel local a fost implementat în perioada iunie 2011 - noiembrie 2012, având un buget total de 1 580 000 lei. Necesitatea proiectului a fost determinată de deconectările în masă a curentului electric, efectuate pe parcursul anului 1997: „Dat fiind faptul că gimnaziul se încălzea cu sobe, se încălzeau numai sălile de clasa, în timp ce holurile, cantina, sala de sport

erau supranumite „frigidere”, a menționat în acest sens, directorul gimnaziului, Vladislav Caramalac. Datorită proiectului, a fost redus riscul de îmbolnăvire a elevilor în perioada rece a anului, s-a micșorat numărul de absențe, iar calitatea orelor s-a îmbunătățit considerabil. Putem afirma, în acest context, că proiectul se înscrie perfect în domeniul eficientizării energiei și utilizării energiei regenerabile la nivel de comunitate.

Ultima destinație a echipei Programului Bunelor Practici a fost comuna Sărata Galbenă din raionul Hâncești, în preajma căreia a fost amenajată, la inițiativa tinerilor, o zonă modernă de agrement. Zona reprezintă un loc minunat pentru petrecerea timpului liber pentru toți locuitorii comunei, cât și pentru cei din satele vecine. „Problema culturii ecologice scăzute a populației și implicarea insuficientă a tinerilor în soluțio-

narea problemelor legate de protecția mediului ambiant, cât și atitudinea iresponsabilă a unor membri ai comunității a determinat necesitatea amenajării zonei de odihnă în preajma localității”, a menționat primarul comunei Sărata Galbenă, Ștefan Vlas. Potrivit edilului, „participarea cetățenească, voluntariatul, și susținerea ideilor tinerilor ajută la realizarea lucrurilor mărunte, dar frumoase”. Comparativ cu celelalte 2 localități vizitate, această practică, considerată de primar ca fiind una inedită, a fost finanțată cu suportul local, bugetul total fiind de 12 mii lei.

Localitățile Antonești, Plopi și Sărata Galbenă fac parte din cele peste 20 de localități din Republica Moldova selectate pentru a fi vizitate.

După ce vor fi vizitate, autorități publice locale vor fi invitate să prezinte bunele lor practici în cadrul unei ședințe organizate la sfârșitul lunii octombrie 2013. În urma acestor prezentări și a vizitelor anterioare, membrii Grupului Coordonator vor selecta autoritățile publice locale cărora le va fi acordat Statutul „Autoritatea cu Cea mai Bună Practică” în domeniul în care a fost implementată practica.

Programul Bunelor Practici ale Autorităților Publice Locale din Moldova a fost lansat în anul 2005 de către Consiliul European în cooperare cu Guvernul Republicii Moldova, asociațiile de primari, proiectul USAID „Reforma Autorităților Publice Locale” și implementat de către IDIS „Vitorul”, având scopul de a identifica, valorifica și disemina bunele practici printre autoritățile publice locale din Republica Moldova, contribuind astfel la eficientizarea guvernării locale.

Pentru mai multe detalii, contactați coordonatorul programului, Ana - Maria Veve-rița la numărul de telefon 0 22 221844 sau veverita.maria@gmail.com

ANUNȚ PRIVIND TÂRGUL INTERNAȚIONAL AL MUNICIPALITĂȚILOR - NEXPO 2013

Rețeaua Asociațiilor Autorităților Locale din Europa de Sud-Est (NALAS), în parteneriat cu Asociația Orașelor din Croația, Asociația Municipiilor din Croația și orașele Rijeka și Opatija, organizează cel de-al doilea Târg Internațional al Municipalităților NEXPO, care va avea loc în Rijeka și Opatija, Croația, la 25-27 septembrie 2013.

Ținem să menționăm că Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) este membru deplin a NALAS și participă activ la evenimentele organizate de NALAS precum ședințe a Grupurilor de Lucru tematice, mese rotunde, conferințe, târguri și expoziții. La primul Târg NEXPO 2011 CALM a facilitat participarea a 20 primari din Republica Moldova, membrii CALM, unde au avut posibilitatea să se întâlnească și să facă schimb de experiență cu primarii din țările Europei de Sud-Est precum: Slovenia, Croația, Turcia, România, Bulgaria, Macedonia, Muntenegru, Bosnia și Herțegovina, Albania, Serbia, Kosovo, etc.

NEXPO este cel mai mare și cel mai important eveniment al municipalităților în Europa de Sud-est, care reunește autoritățile locale, asociațiile locale, agențiile de dezvoltare, societatea civilă și întreprinderile din Europa de Sud-est și dincolo. NEXPO promovează rolul autorităților locale și a procesului de descentralizare, prevede crearea de rețele regionale, promovează cooperarea descentralizată, afaceri regionale și consolidarea păcii și stabilității.

NEXPO 2011 a avut loc la Sarajevo, Bosnia și Herțegovina, în martie 2011, și a găzduit peste 2000 de vizitatori, 100 de expozați și 200 primari din Europa de Sud-Est. Ne așteptăm ca NEXPO 2013 să dubleze numărul de participanți.

Subiectul NEXPO 2013 este **integrarea în UE**. Printre alte activități, în acest an NEXPO se așteaptă să ofere oportunități multiple pentru autoritățile locale să se întâlnească cu reprezentanți din sectorul de afaceri pentru a atrage investitori, cu un accent special pe proiecte în domeniul **eficienței energetice și utilizarea surselor regenerabile de energie**. Organizatorii se așteaptă a reuni peste 4000 de participanți la Centrul Sport Zamet în Rijeka, un spațiu pentru expoziții de 4000 m², gratuit și deschis pentru public.

Pentru a deveni parte a NEXPO 2013, rezervați-vă un stand la nexpo.nalas.eu pentru a folosi posibilitatea de a întâlni oameni, face schimb de experiențe, să învățați lucruri noi, comparați cu alții, să vă promovați munca și să găsiți potențiali parteneri și investitori.

Programul NEXPO 2013 include:

- **Conferința „Drumul spre integrarea în UE - eliminarea barierelor, valorificarea potențialului nostru”** (25 septembrie 2013 Casa de cultură Croată din Susak, pe bază de invitație)
- **Târgul NEXPO** (26 și 27 septembrie 2013, Centrul Zamet)
- **O serie de ateliere de lucru** (26 și 27 septembrie 2013, Centrul Zamet), grupate în 2 teme principale: *Îmbunătățirea practicii în dezvoltarea durabilă și îmbunătățirea practicii în activitatea de guvernare și parteneriat*
- **Cafeneaua Primarilor** (26 și 27 septembrie 2013, Centrul Zamet) este locul perfect pentru discuțiile față în față între primari pe cooperare, investiții, donații sau înfrățire
- **Matchmaking** (26 și 27 septembrie 2013, Centrul Zamet) va permite autorităților locale și sectorului privat de a se întâlni împreună pentru a se prezenta reciproc și de a identifica oportunități de colaborare
- **Programul cultural** bogat din 25-27 septembrie va prezenta un mozaic al culturii Croate tradiționale și moderne, dar, de asemenea, culturile altor țări din Europa de Sud-est.

Spațiul NEXPO 2013 este limitat, la fel și posibilitățile de cazare pe coasta Adriatică în septembrie sunt limitate. Vă încurajăm să faceți rezervările **cât mai rapid**.

Standul pentru localități include: spațiu cabina de 9 m², 2-3 panouri de perete, covor, spațiu de depozitare, 4 scaune, birou de informații, o masă, două reflectoare, priza 220V, coș pentru gunoi și un bord cu numele și logo-ul colorat al expozantului. Prețul standului standard este de 900 de euro. La solicitare sunt disponibile echipamente suplimentare.

Pentru orice informații referitoare la NEXPO 2013, vă rugăm să consultați: nexpo.nalas.eu.

NOTĂ: Este prevăzut ca participanții să se autofinanțeze. Pentru a reduce costurile și a asigura o participare cât mai largă, CALM este în căutare de fonduri.

Rugăm respectuos să expediați solicitările de participare în adresa CALM, la tel. 00-22-223509, 00-22-223529. Persoana de contact - Irina Luncașu, expert coordonator CALM.

ÎN ATENȚIA AUTORITĂȚILOR PUBLICE LOCALE!

Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor cu suportul Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), în cadrul proiectului «Modernizarea Serviciilor Publice Locale în Republica Moldova» și ca parte integrantă a planului de lucru al domeniului de intervenție 2 „Planificarea și programarea regională”, solicită contribuția reprezentanților APL în identificarea/elaborarea conceptelor de proiect posibile în domeniul eficienței energetice (EE) în clădiri publice în Republica Moldova efectuată cu suportul experților proiectului.

În acest context, solicităm să identificați 3 clădiri publice per raion care necesită măsuri de eficientizare energetică.

La selectarea acestor clădiri, trebuie să se țină cont de criteriile principale identificate pe parcursul atelierelor de lucru în domeniul planificării regionale în EE organizate

de ADR Sud cu suportul proiectului GIZ, și anume:

- Clădirile selectate trebuie să facă parte din categoria clădirilor publice:
- 1) instituții medico-sanitare publice;
- 2) instituții de învățământ,
- 3) alte clădiri publice (de ex: azile de bătrâni, case de copii, etc.).

Conceptele de proiecte completate în format electronic de către reprezentanții instituțiilor se vor prezenta către ADR care va colecta, în mod centralizat, informația de la toate raioanele. Răspunsul se va expedia în format electronic la adresa: adrsud@gmail.com

În cazul în care aveți nevoie de suport și/sau informație adițională puteți apela:

- **Sergiu ROBU: E-mail: sergiu.robustu@gopa.de; Telefon: 022994857**
- **Ion MUNTEAN: Telefon: 022260237**

Persoana de contact din Regiunea de Dezvoltare Sud:

- **Alexandru Sîrbu specialist în planificare strategică și programare ADR Sud**
Telefon: 024121150, 068865573

Congresul Autorităților
Locale din Moldova

APEL

Către toate comunitățile, care doresc să încheie acorduri de cooperare/parteneriat/înfrățire cu localități din România, Cehia, Suedia, Letonia, Bulgaria, Polonia. Doritorii sunt rugați să transmită la CALM, via fax sau e-mail, următoarea informație despre comunități: numărul de locuitori, mărime localitate, etc., domeniile de cooperare și țara, din care ar dori să fie viitorii parteneri de cooperare.

Congresul
Autorităților
Locale
din Moldova
(CALM)

acordă servicii reprezentanților Administrației Publice Locale în vederea elaborării Planurilor Strategice, consultanță juridică, alte servicii, care pot avea un impact important asupra dezvoltării comunităților locale, a promovării descentralizării și consolidării autonomiei locale. Pentru detalii nu ezitați să ne contactați.

CALM e mereu alături!

În fiecare Sâmbătă, la ora 14.00, la postul de radio Vocea Basarabiei ascultați

„Antena Administrației Publice Locale”

cu Victor Rusu

De asemenea, puteți asculta această emisiune on-line prin internet la <http://vocebasarabiei.net/> sau în înregistrare la <http://vocebasarabiei.net/antena-administratiei-publice-locale-cu-vrusu.html>